

**Stichting Joods Museum
Amsterdam**

Jaarverslag 2025

INHOUD

RAPPORT	BLZ.
Bestuursverslag	1
Verslag Raad van Toezicht	38
Geconsolideerde jaarrekening 2025	
Geconsolideerde balans per 31 december	42
Geconsolideerde categoriale exploitatierekening	43
Geconsolideerde functionele exploitatierekening	44
Toelichting	45
Overige toelichtingen	60
Enkelvoudige jaarrekening 2025	
Balans per 31 december	61
Categoriale exploitatierekening	62
Functionele exploitatierekening	63
Toelichting	64
Overige toelichtingen	75
WNT	75
Ondertekening Raad van Toezicht	77
Overige gegevens	
Controleverklaring	78

Bestuursverslag Stichting Joods Museum 2025

Korte terugblik 2025

Het jaar 2025 was het eerste volle jaar van het Nationaal Holocaustmuseum, de vierde locatie van het Joods Cultureel Kwartier. Hoewel er nog steeds verbeteringen uitgevoerd worden, is de lijst met ‘opleverpunten’ inmiddels goed te overzien.

Het was verder het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode 2025 – 2028. Verderop in dit verslag staan we stil bij de doelen en kernwaarden die we voor deze vier jaren geformuleerd hebben en gaan we in op de activiteiten die we voorgenomen en uitgevoerd hebben.

We ondervinden nog steeds de consequenties van de oorlogen in het Midden Oosten. Sinds de aanslag van Hamas op 7 oktober 2023 lopen de bezoekersaantallen achteruit. Terwijl we begin 2025 nog aarzelend schreven over oorzaak en gevolg, zijn we na het afgelopen jaar meer overtuigd van de relatie tussen de geopolitiek en het afnemend bezoek aan het Joods Cultureel Kwartier, in het bijzonder aan het Joods Museum.

Ondertussen zijn we overtuigd van onze missie en gaan we met overgave door met ons werk. We maken tentoonstellingen, organiseren evenementen en verzorgen educatieve programma’s en ontwikkelen campagnes om het publiek te verleiden. We zorgen goed voor onze collecties en verbeteren onze bedrijfsprocessen en doen er alles aan om juist in deze moeilijke tijden bij te dragen aan het werkplezier van onze medewerkers.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van het Joods Museum bestond in 2025 uit de volgende personen:

	Datum in functie	Einde 1e termijn	Einde 2e termijn
J.L. Davidson (vz)	01-07-2018	01-07-2022	01-07-2026
R.D. Aronson	01-08-2013	01-08-2017	31-12-2025
S.D. Joseph-Jowell	01-02-2017	01-02-2021	01-02-2025
S. van der Hart	01-01-2018	01-01-2022	01-01-2026
F. Hollander	13-05-2019	13-05-2023	05-11-2025
H. Troostwijk	01-04-2021	01-04-2025	01-04-2029
B. Coronel	15-04-2025	15-04-2029	15-04-2033
M. M. Levi	15-04-2025	15-04-2029	15-04-2033

Per 1 februari 2025 eindigde de tweede termijn van mevrouw Joseph – Jowell. Op basis van een positieve reactie van de Minister van OCW zijn per 15 april 2025 mevrouw Coronel en de heer Levi toegetreden tot de Raad van Toezicht. Op 5 november 2025 is de heer Hollander teruggetreden. De tweede termijn van de heer Aronson eindigde per eind 2025.

Begin 2026 zou mevrouw Van der Hart hebben moeten vertrekken en per 2026 eindigt de zittingstermijn van de voorzitter, de heer Davidson. Om in staat te zijn goede nieuwe leden te werven en om in de huidige en voorliggende periode continuïteit binnen de Raad van Toezicht te verzekeren, zijn de statuten met goedkeuring van de Minister van OCW aangepast. De aanpassing houdt in dat in uitzonderlijk gevallen, mits goed gemotiveerd, de tweede benoemingstermijn van een lid van de Raad van Toezicht eenmalig door de Raad van Toezicht verlengd kan worden met een periode van maximaal twee jaar. De Raad van

Toezicht heeft inderdaad per 09 december 2025, anticiperend op de goedkeuring van de statutenwijziging door de Minister van OCW, besloten de benoemingstermijn van mw. Van der Hart met maximaal twee jaar te verlengen.

Governance Hollandsche Schouwburg

In 2024 is besloten tot het beëindigen van een zelfstandige Raad van Toezicht van de Stichting Hollandsche Schouwburg. De Raad van Toezicht van het Joods Museum houdt toezicht op Stichting Hollandsche Schouwburg. Tevens is het voornemen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting in te stellen tussen de beide Stichtingen. In het afgelopen jaar zijn de statuten van de Hollandsche Schouwburg en de afspraken tussen de stichtingen hierop aangepast. De gemeente Amsterdam heeft formeel haar goedkeuring gegeven aan deze wijziging van de statuten. Een belangrijke overweging bij deze wijziging van de governance was het verminderen van de bestuurlijke druk, die bestond door het werken met twee Raden van Toezicht.

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de directie-bestuurders en op de algemene gang van zaken in het Joods Cultureel Kwartier. Het vierjaren-activiteitenplan en bijbehorende begroting worden ter instemming door het bestuur aan de Raad van Toezicht voorgelegd. Door middel van drie tot vier vergaderingen per jaar en kwartaalrapportages wordt de Raad van Toezicht op de hoogte gesteld van de inhoudelijke voortgang en de financiële situatie van het Joods Cultureel Kwartier.

De relevante (neven)functies van de leden van de Raad van Toezicht zijn in een bijlage bij dit verslag opgenomen.

In het Reglement van de Raad van Toezicht van het Joods Museum zijn afspraken vastgelegd over belangenverstrengeling. Ten aanzien van belangenverstrengeling geldt dat de Raad van Toezicht zich op de eerste plaats vergewist van de onafhankelijkheid van haar leden. Wanneer er zich (mogelijke) belangenverstrengeling voordoet, wordt dit gemeld bij de voorzitter van de Raad van Toezicht. Voorts is vastgelegd dat een lid van de Raad van Toezicht niet in concurrentie treedt met de organisatie, geen schenkingen aanneemt, zich geen ongerechtvaardigd voordeel verschaft ten laste van de organisatie en geen zakelijke kansen benut die de organisatie toekomen.

Directie

De directie, het bestuur, bestaat uit prof. dr. E.G.L. Schrijver, algemeen directeur, en mr. drs. E.L.M. Bijvoet, zakelijk directeur.

De algemeen directeur fungeert als voorzitter van het bestuur en de directie. De directie werkt volgens een directiereglement.

Nevenfuncties directie

Algemeen directeur, Emile Schrijver

- Bijzonder Hoogleraar met leeropdracht ‘Geschiedenis van het Joodse Boek’, Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam
- Curator, Braginsky Collection of Hebrew Manuscripts and Printed Books, Zürich, Zwitserland
- JCSAX b.v., Haarlem, DGA

- Penningmeester Stichting Menasseh ben Israel Instituut voor joodse sociaalwetenschappelijke en cultuurhistorische studies, Amsterdam
- Bestuurslid Stichting Charlotte Salomon, Amsterdam
- Voorzitter Stichting Struikelstenen, Haarlem
- Lid Academic Advisory Board John Rylands Research Institute, Manchester, Verenigd Koninkrijk
- Lid Wissenschaftliche Beirat, Jüdisches Museum Wien
- Lid International Advisory Committee, Swedish Holocaust Museum, Stockholm
- General editor, Encyclopedia of Jewish Book Cultures, Brill Publishers, Leiden
- Lid Advisory board Quaerendo; a Journal Devoted to Manuscripts and Printed Books, Brill Publishers, Leiden
- Bestuurslid Stichting tot beheer van de Heertje Bibliotheek
- Lid van verschillende comités van aanbeveling

Zakelijk directeur, Liesbeth Bijvoet

- Bestuurslid Samenwerkende Amsterdamse Musea, Amsterdam
- Voorzitter bestuur De Plantage Amsterdam, Amsterdam
- Penningmeester/secretaris bestuur Stichting CultuurFerry
- Bestuurslid Stichting Charlotte Salomon, Amsterdam
- Tot november 2025: Lid Raad van Toezicht Metropole Orkest, Hilversum
- Tot november 2025: Bestuurslid Stichting Support Metropole Orkest, Hilversum
- Voorzitter Bestuur Knowledge Mile BIZ, gebruikers en eigenaren, Amsterdam
- Penningmeester Bestuur Stichting Musea en Herinneringscentra 40 – 45
- Voorzitter Museum Plus Bus
- Lid Werkgeverscommissie van de Museumvereniging
- Voorzitter Stichting Dans aan 't IJ
- Penningmeester Mr Motley

In het directiereglement is vastgelegd dat de directie alle nevenfuncties meldt aan de Raad van Toezicht. Als uitgangspunt geldt dat voorafgaande toestemming is vereist bij betaalde nevenfuncties en bij onbetaalde nevenfuncties met een potentieel tegenstrijdig belang.

De beoordeling van de beloning van directie wordt mede gezien in het licht van eventuele inkomsten uit nevenactiviteiten. Deze afspraak en afspraken met betrekking tot de tijdsbelasting volgend uit de nevenfuncties, zijn vastgelegd.

Governance Code Cultuur

Het Joods Museum hanteert het Raad van Toezicht-model, volgt de principes van de Governance Code Cultuur als instrument voor goed bestuur en toezicht en vertaalt de principes van de Code naar de praktijk. We lopen de 8 principes een voor een door.

1. Culturele waarde - De maatschappelijk en culturele waarde volgt uit de visie en missie van het Joods Cultureel Kwartier en uit de daaruit volgende programmering. In het steeds uitgesprokener wordend maatschappelijk debat over ongelijkheid, uitsluiting, racisme en antisemitisme zien wij voor ons een rol als betrouwbare bron van informatie over de Joodse cultuur en geschiedenis en als platform voor een open gedachtewisseling daarover. De algemeen directeur neemt regelmatig deel aan dat publieke debat, door opiniestukken in het Parool en elders, in interviews, en door spreekbeurten en deelname aan publieke paneldiscussies.

2. Pas toe of leg uit - We passen de code toe, volgen de aanbevelingen op en doen hiervan verslag in het jaarrapport.
3. Onafhankelijk en integer handelen - Het Reglement Raad van Toezicht Joods Museum beschrijft onder meer de onderlinge taakverdeling, de werkwijze van de Raad van Toezicht en de omgang met directie-bestuurders. Het bevat regels over het omgaan met tegenstrijdige belangen bij leden van de Raad van Toezicht, het bestuur en de externe accountant. Ook in het directiereglement zijn afspraken vastgelegd over hoe te handelen in geval van belangenverstrengeling.
4. Rolbewust handelen – In aanvulling op hetgeen hierboven staat, doet de Raad van Toezicht in een apart document bij dit rapport verslag van de wijze waarop in het afgelopen jaar invulling is gegeven aan het toezicht op het bestuur van het Joods Museum.
5. Verantwoordelijk bestuur – Het Directiereglement verdeelt taken, aandachtsgebieden en verantwoordelijkheden. In de jaarlijkse evaluatiegesprekken van de Raad van Toezicht met de directie wordt stilgestaan bij zaken die betrekking hebben op de leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie, alsmede de werkomstandigheden van de directie en hun bezoldiging.
6. Zorgvuldig en verantwoord - De directie en ondernemingsraad hebben een “Protocol met betrekking tot een situatie van ongewenst gedrag” ingesteld, een “Modelregeling Klokkenluiders” ingevoerd en tevens een externe vertrouwenspersoon benoemd. Het Joods Cultureel Kwartier volgt de Museum CAO.
7. Professioneel en onafhankelijk toezicht – In aanvulling op hetgeen hierboven reeds genoemd, is een auditcommissie ingesteld die minimaal eenmaal per jaar spreekt met de controlerend accountant. De auditcommissie werkt op basis van het Reglement auditcommissie. De Raad van Toezicht spreekt verder eenmaal per jaar in afwezigheid van de directie met de ondernemingsraad.
8. Samenstelling Raad van Toezicht - In het Profiel Raad van Toezicht is een profielschets van de Raad van Toezicht opgenomen, met inachtneming van de gewenste diversiteit.

Code Diversiteit & Inclusie

De Code een vanzelfsprekend onderdeel in de dagelijkse praktijk. We zijn open voor iedereen en nodigen ons publiek uit tot het delen van ervaringen, van inzichten en van hun cultuur, opdat we van en met elkaar leren. Zo willen wij met elkaar bouwen aan onderling begrip en polarisatie in de samenleving verminderen. Een belangrijk instrument bij de invulling van de Code is de I ASK-methode. Deze methode is ontwikkeld door het JCK en gericht op leren, op interactie met de bezoeker, op het stellen van vragen en het onderzoeken en verrijken van eigen denkbeelden. Ook intern passen wij de methode toe. Enkele tientallen Nederlandse musea hanteren de methode ook en de Association of European Jewish Museums heeft de introductie daarvan in zoveel mogelijk Europese Joodse musea tot speerpunt van haar beleid gemaakt heeft

Diversiteit en inclusie komen binnen de strategie van het Joods Cultureel Kwartier terug als:

- kernwaarde ‘Respectvol’, een van de vier kernwaardes die aangeven hoe het Joods Cultureel Kwartier waargenomen wil worden en die richting geven aan het gedrag van de medewerkers.

We zien diversiteit als een kracht. Verschillende achtergronden en perspectieven vormen een weerspiegeling van de veelkleurigheid van het bestaan. Ieder mens is uniek en gelijkwaardig. Juist in het verschil tussen mensen ontstaat echte ontmoeting en uitwisseling. We stimuleren daarom respectvolle dialoog tussen andersdenkenden.

- strategische doelstelling: toename van aantal bezoekers en toename van de diversiteit van bezoekers.

Fair Practice Code

We hanteren de principes uit de Fair Practice Code voor wat betreft solidariteit, transparantie, duurzaamheid en diversiteit. De Fair Practice Code zorgvuldig doorlopend constateren we dat we de Code in de praktijk consequent toepassen.

Solidariteit en transparantie

We betalen onze medewerkers een eerlijke vergoeding. Voor medewerkers in loondienst volgen wij de Museum CAO.

De zakelijk directeur is lid van de werkgeverscommissie van de Museumvereniging. De huidige CAO loopt tot 30 juni 2026. De onderhandelingen zijn inmiddels opgestart. De bonden lijken stevig in te zetten ondanks de waarschuwingen vanuit de DNB voor inflatie. Voor de sector geldt bovendien dat de stijging van lonen – die veelal het grootste aandeel in de begroting uitmaken – slechts gedeeltelijk worden opgevangen door de structurele subsidies.

Het nieuwe functiehandboek van de Museumvereniging is geïmplementeerd. Dat wil zeggen alle functies zijn het nieuwe handboek zijn ingedeeld en gewaardeerd.

Betaling van freelance medewerkers is marktconform. We hanteren altijd minimaal de richtlijnen voor kunstenaarshonoraria. Er is volstrekte helderheid over vrijwilligers- en stageplaatsen, en over bijbehorende vergoeding en arbeidsvoorwaarden. In geval van uitbesteding werken we met opdrachtnemers die de Fair Practice Code onderschrijven. Indien relevant vragen we (onder)aannemers hoe zij bijdragen aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. We dragen uit dat we de Fair Practice Code hanteren en men kan ons daar op aanspreken.

Duurzaamheid

We geven medewerkers de ruimte om zich binnen de museale context te scholen, we stimuleren het volgen van een opleiding. Bij gelegenheid en binnen wat financieel te rechtvaardigen is, bieden we deze mogelijkheid ook buiten de museale context. Door leidinggevenden wordt in functioneringsgesprekken aandacht gegeven aan de mentale en fysieke belasting van medewerkers. Dit doen wij ook door middel van het voeren van leeftijdsbewust personeelsbeleid. In samenwerkingsverbanden binnen de museale sector delen we ervaring en kennis en zodoende dragen we bij aan de ontwikkeling van gezamenlijk beleid voor verantwoord marktgedrag.

Zzp-praktijk

Het museum zet met beleid zzp-ers in. Terwijl we voor bepaalde functies een beroep doen op uitzend- of detachingsbureau's, zijn er situaties waarin we de voorkeur geven aan zzp-overeenkomsten vanwege de flexibiliteit en/of de voorkeur van degene met wie we de overeenkomst aangaan. De zzp-overeenkomst is juridisch getoetst, de overwegingen om een zzp-overeenkomst aan te gaan worden vastgelegd in een zzp-administratie.

Jaarrekening

Belangrijke gebeurtenissen

Sinds 7 oktober 2023 is een duidelijke neerwaartse trend in bezoekersaantallen waarneembaar. Deze trend zette door in 2025.

Brandstichting bij een synagoge in Rotterdam en een explosie bij een Joodse school in Buitenveldert medio maart 2026 hebben tot grote onrust en verontwaardiging geleid. Deze aanslagen resulteerden in zichtbare statische beveiliging voor het Joods Museum gedurende een weekende en persaandacht voor de veiligheid van bezoekers en medewerkers.

De terugval in bezoek ten gevolge van de geopolitiek hebben geleid tot een amendement ingediend door de Christen Unie en de VVD eind 2025: “Het Joods Cultureel Kwartier heeft sinds de terroristische aanval in Israël op 7 oktober 2023 en de daaropvolgende oorlog in Gaza te maken met teruglopende bezoekersaantallen. Indieners zien grote meerwaarde in het werk van het Joods Cultureel Kwartier. Ter ondersteuning van het werk, inclusief educatie en andere publieksactiviteiten en voor het ook in deze tijd financieel sluitend krijgen van het werk, beogen indieners het Joods Cultureel Kwartier een eenmalige financiële impuls te geven van 1 miljoen euro.” Het amendement is medio maart 2026 aangenomen en het bestuur zal de details nog nader uitwerken met het Ministerie van OCW.

Exploitatieresultaat (geconsolideerd)

We sluiten het verslagjaar met een negatief resultaat van € 1.542.289. Dit resultaat volgt uit de in het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen voorgeschreven systematiek van het toerekenen van baten en lasten aan de functies publieksactiviteiten, huisvesting en collectiebeheer.

Een bedrag van € 1.605.916 wordt ten laste gebracht van het Nationaal Holocaustmuseum bestemmingsfonds, gevormd uit donaties, subsidies en fondsen nadrukkelijk geormerkt voor de ontwikkeling, verbouwing, inrichting en exploitatie van het permanente Nationaal Holocaustmuseum.

De algemene reserve van het Joods Museum neemt toe met een bedrag van € 63.627.

Ondanks deze bescheiden toevoeging aan de algemene reserve blijft deze nog altijd stevig negatief met € 308.008.

De negatieve algemene reserve is het gevolg van tegenvallende bezoekersaantallen. De bezoekersaantallen voor alle locaties van het Joods Cultureel Kwartier daalden ten opzichte van 2024 met 15,5%. Voor het Joods Museum is dit percentage zelfs 24,5%. Dat de negatieve reserve ondanks deze percentages niet is gegroeid is het gevolg van:

- strakke aansturing van de organisatie;
- het doorvoeren van gewijzigde openingstijden;
- het afschalen van de flexibele inhuur van medewerkers; en
- een optelsom van kleinere, niet structurele meevallers.

Toelichting op afwijkingen t.o.v. begroting

We noemden al eerder de tegenvallende bezoekersaantallen met als gevolg daarvan aanzienlijk lagere directe inkomsten dan begroot. Voor het Joods Museum en de Portugese Synagoge lag de realisatie 30% onder de begroting.

De belangrijkste afwijking zit bij de private middelen die afgerond € 2,2 miljoen hoger zijn dan begroot. We hebben met succes een beroep gedaan op private middelen voor de financiering van projecten en activiteiten. De lasten hiervan worden verantwoord onder overige lasten die bijna € 1,6 miljoen hoger uitvallen dan begroot.

Continuïteit

In aanvulling op bovengenoemde eenmalige impuls van € 1 miljoen van het Ministerie, hangt de continuïteit op kortere termijn af van de bereidheid van de Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier om de financiering te continueren c.q. aanvullende middelen ter beschikking te stellen. Er zijn concrete toezeggingen gedaan door voornoemde Stichting ten aanzien van een structurele verhoging van de jaarlijkse bijdrage alsmede voor tijdelijke extra bijdragen. Wij verwachten dat de kasstroom de komende boekjaren zich positief zal ontwikkelen als gevolg van deze extra bijdragen. Ook kan voorlopig, als nodig, voor de liquiditeit een beroep gedaan worden op de beschikbare liquiditeiten van het Nationaal Holocaustmuseum.

Op de langere termijn zal de continuïteit echter moeten komen uit stijgende bezoekersaantallen en uit aanvullende exploitatiesubsidie(s).

Voor het Nationaal Holocaustmuseum geldt dat er reeds van meet af aan een wervingsopgave ligt voor aanvullende subsidie. Inmiddels is er ook voor het Nationaal Holocaustmuseum en de Hollandsche Schouwburg een Meerjaren Onderhoud en Investeringsplan (MOIP) opgesteld. Met de exploitatie-ervaring van twee jaar kunnen we bovendien goed onderbouwen welk percentage loon van welke medewerkers realistisch doorbelast kunnen worden aan het Museum. Met deze informatie kunnen we een realistische meerjarenbegroting opstellen, hetgeen we begin 2026 zullen doen. Het jaarlijks exploitatietekort was eerder berekend op € 2,5 miljoen. Met ingang van het verslagjaar ontvangen we structureel € 1,5 miljoen uit de begroting van het Ministerie van VWS. Ofwel, zonder aanvullende nog te werven subsidie, geldt onderaan de streep van de exploitatie van het Joods Cultureel Kwartier een tekort. In 2025 is de directie begonnen met een campagne ten behoeve van de werving van aanvullende subsidie. Deze campagne wordt in 2026 voortgezet.

Financiële positie

Om de financiële positie van het Joods Museum te beoordelen wordt mede gekeken naar de solvabiliteit aan de hand van de solvabiliteitsratio (eigen vermogen / totaal vermogen) en naar de liquiditeitspositie aan de hand van de liquiditeitsratio (vlottende activa / vlottende passiva).

Uitgaande van de geconsolideerde jaarrekening komt de solvabiliteitsratio uit op 84%. Op basis van dezelfde berekening was in 2024 de solvabiliteitsratio 87%. Dit percentage is gekleurd door het bestemmingsfonds van het Nationaal Holocaustmuseum. Het bestemmingsfonds dient grotendeels ter dekking van de afschrijvingskosten op de materiële vaste activa van het NHm. Wanneer we dit deel van het fonds salderen met de vaste activa, bedraagt de solvabiliteit 28% (2024: 35%).

Uitgaande van de enkelvoudige jaarrekening voor het Joods Museum komt de solvabiliteitsratio op -5%, en de liquiditeitsratio op 1,49.

WNT (Wet Normering Topinkomens)

De Raad van Toezicht en de directie worden als topfunctionarissen binnen de WNT aangemerkt. De jaarrekening wordt afgesloten met een toelichting op de bezoldiging van de

directie van het Joods Museum. De bezoldiging van de directie valt ruimschoots binnen de WNT.

Gelieerde rechtspersonen en verbonden partijen

Stichting Vrienden Joods Cultureel Kwartier

De Vriendenstichting van het Joods Cultureel Kwartier is een aan het Joods Museum verbonden rechtspersoon. De Vriendenstichting heeft tot doel het verlenen van steun aan het Joods Cultureel Kwartier. De Stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- het aantrekken en beheren van het vermogen van de Stichting en de gelden die door schenkers ten bate van het Joods Cultureel Kwartier zijn geschonken;
- het uitkeren van gelden in het kader van het door het Joods Cultureel Kwartier geformuleerde beleid;
- het wekken van belangstelling voor het Joods Cultureel Kwartier;
- het onderhouden van de panden die eigendom zijn van de Stichting;
- alle andere wettige middelen.

Het is het beleid van het Joods Museum en van de Vriendenstichting dat giften ten name van het Joods Museum als gift doorgegeven worden aan de Vriendenstichting. Als de gift geormerkt is, krijgt het bij de Vriendenstichting dezelfde oormerking. Indien de gift niet geormerkt is, worden de gelden besteed in lijn met de doelstelling van de Vriendenstichting.

De Vriendenstichting als gebouweigenaar

De Vriendenstichting is eigenaar van het voormalige Hoogduitse synagogencomplex waarin het Joods Museum is gevestigd en tevens van het Arsenaal waarin de kantoren en depots zijn gevestigd. Het onderhoud van de gebouwen van de Vriendenstichting wordt gecoördineerd door de technische dienst van het Joods Museum. Ten behoeve van het onderhoud van gebouwen en technische installaties zijn door (rijksmonument-) deskundigen Meerjaren Onderhoud- en Investeringsplannen (MOIP) opgesteld. Zie verderop in dit verslag onder ‘Gebouwonderhoud en Meerjaren Onderhouds- en Investeringsplan’.

Stichting Charlotte Salomon

De Stichting Charlotte Salomon is een aan het Joods Museum gelieerde rechtspersoon. De Stichting bezit het intellectueel eigendom over de werken van Charlotte Salomon, die in het bezit zijn van het Joods Museum. Het doel van de Stichting Charlotte Salomon is om zoveel mogelijk mensen kennis laten maken met het werk van Charlotte Salomon. De directie van het Joods Museum vormt het bestuur van de Stichting Charlotte Salomon. Voor de integrale exploitatie van het werk laat het bestuur van het Joods Museum zich terzijde staan door een Raad van Advies.

Stichting Menasseh ben Israel Instituut

De Stichting Menasseh ben Israel Instituut is een aan het Joods Museum verbonden rechtspersoon. De algemeen directeur van het Joods Museum is penningmeester van het bestuur van de Stichting Menasseh ben Israel Instituut. Het Menasseh ben Israel Instituut voor joodse sociaal-wetenschappelijke en cultuurhistorische studies is een academisch samenwerkingsverband tussen de Universiteit van Amsterdam, de Vrije Universiteit en het Joods Cultureel Kwartier. Het Instituut ontplooit activiteiten op het gebied van de Joodse wetenschap. Verderop in dit bestuursverslag wordt een toelichting gegeven bij de activiteiten van deze Stichting.

Stichting Hollandsche Schouwburg

De Stichting Hollandsche Schouwburg is een aan het Joods Museum gelieerde rechtspersoon. De directie van het Joods Museum is tevens de directie van de Hollandsche Schouwburg op basis van een personele unie. De Stichting heeft geen zelfstandige Raad van Toezicht en zal een fiscale eenheid voor de omzetbelasting vormen met de Stichting Joods Museum.

Ondernemerschap

Interesseren van financiers en publiek

Het Joods Cultureel Kwartier kijkt altijd naar mogelijkheden om aanvullende steun te verwerven voor bijzondere programmering en projecten, en voor uitbreiding of onderhoud van de collectie. Dit kan via bestaande relaties lopen die we vragen of zij hun gewaardeerde steun ook aan nieuwe projecten zouden willen toezeggen. Ook worden hiertoe nieuwe contacten gelegd tijdens bijvoorbeeld ontvangsten op locatie, of in persoonlijke gesprekken met contacten die aangeven na te willen denken over een schenking, legaat of nalatenschap. Via onder andere nieuwsbrieven worden onze relaties op de hoogte gehouden van bestedingen en de nieuwste ontwikkelingen.

Per eind 2025 is het contract met de VriendenLoterij opnieuw verlengd t/m 2029. Dankzij de deelnemers wordt met een jaarlijkse bijdrage van € 250.000 ruimte gecreëerd voor collectiepresentaties, restauratie, aankopen en andere essentiële taken. Daarnaast zijn bijvoorbeeld de VIP-KAART acties van belang bij het bereiken van brede publieksgroepen. In 2026 zullen we bij de VriendenLoterij een gemotiveerd verzoek indienen voor extra bijdrage in verband met de uitbreiding van het Joods Cultureel Kwartier met het Nationaal Holocaustmuseum en daarmee van de collectie.

In 2025 heeft de afdeling Development externe middelen geworven bij publieke en private fondsen en stichtingen, bedrijven en particulieren, voor tijdelijke tentoonstellingen, projecten en aankopen. Met steun van het Mondriaan Fonds bijvoorbeeld kon de bijzondere aankoop van een priesterkan en priesterschaal worden gerealiseerd (ca1734). Ook de fondsenwerving voor het Nationaal Holocaustmuseum, inclusief de tijdelijke tentoonstellingen die hier te zien zijn, stopt nooit. Verder is steun ontvangen voor tijdelijke tentoonstellingen en programma's.

We zien een trend dat fondsen inhoudelijke voorwaarden verbinden aan subsidies, hetgeen botst met de gekoesterde autonomie van culturele instellingen.

Vrienden

De Raad van Toezicht van de Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier is in samenspraak met directie en medewerkers actief betrokken bij werving en onderhoud van het netwerk van de Stichting. In 2025 zijn er 86 nieuwe Vrienden bij gekomen. Daar staat tegenover dat ook altijd lidmaatschappen eindigen doordat Vrienden overlijden.

Via meerdere kanalen worden Vrienden geworven: brochure, nieuwsbrief, het Tijdschrift, de website, zichtbaarheid in het museum, en een jongere doelgroep specifiek door inhoud en tijdstip van evenementen. Tijdens de tentoonstelling *Sex: Jewish Positions* werden naam en beeld van de Vriendenbrochure tijdelijk aangepast naar *Friends with Benefits*. Bezoekers van het Nationaal Holocaustmuseum zijn eenmalig gebeld met de vraag of ze Vriend willen worden. Vriendenwerving is een continue activiteit en in 2025 startte een on- en offline campagne om extra nieuwe Vrienden te werven.

Voor de verschillende vriendengroepen worden evenementen georganiseerd zoals het jaarlijkse bezoek aan de PAN Amsterdam en de TEFAF, of de Vriendenavond met aansluitend een kaarslichtconcert.

Eind 2025 had het Joods Cultureel Kwartier in totaal 1.800 Vrienden, die bijdragen met bedragen variërend van € 25 (nieuwe Vrienden vanaf € 50) tot € 10.000 per jaar. Een klein aantal draagt bij met een hoger bedrag.

Nalaten

Samen met Cappella Amsterdam, De Nieuwe Kerk en H'ART Museum organiseerde het Joods Cultureel Kwartier in november een bijeenkomst in De Nieuwe Kerk in het kader van de *Week van het Nalaten aan Cultuur*. Dit gebeurde, zoals elk jaar, onder de paraplu van het initiatief Nalaten aan Cultuur en stimuleert de bewustwording met betrekking tot de urgentie en mogelijkheden met betrekking tot nalaten aan culturele organisaties.

Museumshop, museumcafé en verhuur

Het assortiment van de Museumshop is specifiek voor het Joods Cultureel Kwartier en onderscheidt zich van het aanbod bij de gemiddelde museumshop. Als we mogelijkheden zien, ontwikkelen we eigen producten.

Ook voor het Museumcafé geldt dat we een bijzonder aanbod hebben. Ons café is toegankelijk zonder toegangsbewijs. Terwijl de museumbezoeker de gelegenheid moet hebben om iets te nuttigen geldt dat het museumcafé niet opgewassen is tegen de concurrentie met de horeca in het centrum van Amsterdam. Om die reden is het zaak kosten te beperken. In het Nationaal Holocaustmuseum kan de bezoeker terecht in een cafécorner met een zeer beperkte kaart.

De geopolitieke situatie en dien ten gevolge de terugval in bezoekersaantallen heeft consequenties voor de omzet van museumshop & museumcafé.

Via de afdeling Sales en Evenementen worden ruimtes van de verschillende locaties van het Joods Cultureel Kwartier verhuurd.

Maatschappelijk en duurzaam ondernemerschap

In het afgelopen jaar hebben we in een proces, waarin we ook onze medewerkers betrokken hebben, onze visie en missie aangescherpt. Uit deze nieuwe formulering blijkt ons maatschappelijk ondernemerschap:

Visie

Het Joods Cultureel Kwartier beoogt onderling begrip en genuanceerd denken in de samenleving te versterken. We geloven dat kennis van de rijke en veelbewogen Joodse geschiedenis en cultuur mensen van alle leeftijden en achtergronden kan inspireren om hun blik te verruimen en elkaar beter te begrijpen.

Missie

Het Joods Cultureel Kwartier is geworteld in vier eeuwen Joods leven in Nederland. Op vier historische en authentieke locaties in het hart van de oude Jodenbuurt bieden wij betrouwbare kennis, kunst, cultuur en persoonlijke verhalen die inzicht geven in dit veelzijdige erfgoed. We verzamelen, documenteren en presenteren Joods leven in Nederland: historisch, actueel en met een blik op de toekomst. We geloven dat kennis van deze veelbewogen geschiedenis en cultuur bijdraagt aan inzicht in de samenleving

van toen en nu. Via onze tentoonstellingen, evenementen en educatieve programma's tonen we de diversiteit van Joods leven, identiteit, kunst en cultuur, van Joodse makers of met Joodse thematiek. Hiermee willen we al onze bezoekers raken, verrijken en verbinden.

We zijn al een aantal jaren actief deelnemer en lid van de besturen van respectievelijk het samenwerkingsverband De Plantage en de Bedrijven Investeringszone Knowledge Mile. Beide samenwerkingen zijn de museale sector overstijgend. Duurzaamheid staat bij deze samenwerkingsverbanden, naast gebiedsontwikkeling en -marketing, hoog op de agenda. Ook binnen het Joods Cultureel Kwartier nemen we initiatieven op het vlak van duurzaamheid. We streven echter naar meer samenhang tussen de initiatieven, naar een meer planmatige aanpak waar binnen we ook prioriteiten kunnen stellen, naar (bewustzijn over) impact en naar bredere betrokkenheid van de organisatie. Om die reden hebben we ons met plezier aangemeld bij de Community of Practice Duurzaamheid & Musea, een initiatief van de Museumvereniging waar een aantal musea voor uitgenodigd is. Uiteindelijk verdient duurzaamheid een plaats in de strategiepiramide en zouden overwegingen van duurzaamheid een integraal onderdeel moeten zijn bij het vaststellen van beleid en het maken van keuzes.

Overige ten behoeve van ondernemerschap

- Informatie uit online verkoop inzetten voor gerichte marketing
- Het terugverdienen van personeelslasten door middel van projecten
- Doorontwikkeling en verkoop van de I ASK-methode
- Het ter beschikking stellen van diensten van medewerkers tegen vergoeding van een cultureel ondernemerstarief
- Het ontwikkelen en verkopen van reizende tentoonstellingen
- Regels met betrekking tot de aanbesteding
- Professionalisering van het opdrachtgeverschap.
- Werken met eigen inkoopvoorwaarden en het scholen van medewerkers in goed opdrachtgeverschap.

Bij tegenvallende inkomsten zal het Joods Museum (1) een beroep doen op de Vriendenstichting, (2) besparen op activiteiten die geen directe bijdrage leveren aan publieksbereik en (3) in het uiterste geval besparen op activiteiten die de laagste bijdrage leveren aan publieksbereik en/of inkomsten.

Risicomanagement

De risico's die wij op uiteenlopende terreinen lopen, hebben wij in kaart gebracht. Het is een 'levend document' met de intentie om jaarlijks met de verschillende afdelingen te bespreken en als nodig bij te stellen. De systematiek die we hanteren is als volgt: van elk risico wordt een inschatting gemaakt van de waarschijnlijkheid, de ernst en de beheersbaarheid, terwijl het mogelijke gevolg van het risico en de genomen, of de te nemen, maatregel, worden benoemd. Deze beoordeling leidt tot een conclusie met betrekking tot de prioriteit qua aanpak.

Specifiek voor 2025 geldt dat hetgeen is ingezet ten aanzien van de IT software en infrastructuur, is voortgezet. We zijn begin 2025 overgestapt op een nieuwe softwareapplicatie ten behoeve van verschillende bedrijfsprocessen. In 2026 gaat de ontwikkeling en optimalisatie van het gebruik van deze applicatie gestaag door.

In de tweede helft van 2025 zijn we mede in het kader van de weerbaarheid begonnen met het opstellen van een integraal veiligheidskader, waaronder ook informatie- en cybersecurity valt. Zie voor veiligheidszaken verderop in dit verslag.

Prestatieverantwoording 2025

Hieronder volgt een kwalitatieve en kwantitatieve reflectie op de activiteiten zoals gerealiseerd.

Bezoekers

In 2025 ontvingen wij in totaal 260.864 bezoeken. Dat is ruim 15% lager dan het bezoek in 2024 dat eindigde op 308.598. Sinds 23 oktober 2023 noteren wij een consequente terugval in bezoek, in het bijzonder bij het Joods Museum.

Per locatie zijn de aantallen als onderstaand.

	2025	2024
Joods Museum	64.711	85.696
Portugese Synagoge	63.026	73.012
Hollandsche Schouwburg	39.934	44.765
Nationaal Holocaustmuseum	93.193	105.125
<i>Schoolbezoeken</i>	2025	2024
Aantal bezoekende scholieren per jaar:	18.321	14.024
Hollandsche Schouwburg & Nationaal Holocaustmuseum	8.976	2.992

Nota bene:

- Voor de vergelijkbaarheid berekenen we de gemiddelde entree-inkomsten per bezoek
 1. voor het Joods Museum & de Portugese Synagoge; 2. het Nationaal Holocaustmuseum en Hollandsche Schouwburg en 3. voor alle vier de locaties:
 1. € 8,78 (t.o.v. € 8,99 in 2024).
 2. € 6,94 (t.o.v. € 6,44 in 2024)
 3. € 7,84 (t.o.v. € 7,70 in 2024).
- Maart, april en mei zijn de drukste maanden. De bezoekersaantallen zijn het laagst in december en januari.
- Eén bezoeker kan meerdere locaties bezoeken. 18% van het totale bezoek bezocht meer dan een locatie terwijl de bezoeker aan het Joods Museum het vaakst overstak naar de Portugese Synagoge (andersom iets minder vaak). Men bezoekt het Joods Museum en/of de Portugese Synagoge, maar een bezoek aan het Nationaal Holocaustmuseum volgt daar niet op. Andersom komt wel voor.
- Van alle bezoek kwam 35,3% uit het buitenland (dat was 22% in 2024). Ondanks de stijging t.o.v. 2024, ligt dit percentage ligt flink lager dan het percentage van de pre-corona jaren.
- De tentoonstelling *Mokum, de biografie van Joods Amsterdam*, die we in samenwerking met de Nieuwe Kerk maakten en die vanaf eind oktober in de Nieuwe Kerk te bezoeken was, trok 22.177 bezoekers (gebaseerd op het totaal aantal bezoekers gedurende de looptijd van de tentoonstelling).

Bezoeken en bereik social media

Website

In 2025 werd onze Joods Cultureel Kwartier website 421.749 keren geraadpleegd (dat was 605.720 in 2024). Deze bezoeken zorgden voor 1.586.274 paginaweergaven.

Social media, volgers + bereik

- Op Facebook hadden we 20.139 volgers, een groeipercentage van 2,43%;
- Instagram:
 - We hadden met het Joods Museum in totaal 8.136 volgers, een groeipercentage van 20,27%. Er waren 935.346 interacties.
 - Met het Nationaal Holocaustmuseum hadden we 6.117 volgers - een groeipercentage van 8,5% - goed voor 528.503 interacties.
- Op LinkedIn hebben we 3.476 volgers – een groeipercentage van 8,15% - en een bereik van 56.586.
- Op YouTube hebben we 2.015 abonnees, dat is 6,83% meer dan het voorgaande jaar. Het bereik was 117.818 met een totaal aan kijkuren van 40.153 uur.

Strategiepiramide

In 2025 hebben we gebouwd aan de strategiepiramide.

Visie & missie

We hebben in overleg met de organisatie een breed gedragen visie en missie geformuleerd - zie onder het kopje *Maatschappelijk en duurzaam ondernemerschap* – en we constateren met elkaar dat in de huidige maatschappij de relevantie van het Joods Cultureel Kwartier alleen maar toeneemt.

Strategische doelen

We zijn een stabiele, waarden-gedreven organisatie. Om onze ambitie voor de toekomst te realiseren focust het Joods Cultureel Kwartier op 4 strategische speerpunten:

1. Expliciet profileren en positioneren van het Joods Cultureel Kwartier;
2. Versterken doelgroepgericht aanbod;
3. Uitbouwen van de autoriteit van het Joods Cultureel Kwartier; en
4. Bouwen aan een robuuste organisatie.

Programmalijnen en de actualiteit

In 2024 hebben we aan de hand van de I ASK-backbone, onze intentie, onze doelgroepen, de impact die wij op de bezoekers wensen te hebben, de uitnodiging die wij doen aan de bezoeker en onze kernwaarden geformuleerd. Hieruit volgden vijf programmalijnen die de komende jaren richting geven aan de programmaring in brede zin.

Ruimte creëren voor de dialoog over actuele aan Joodse cultuur, geschiedenis of identiteit gerelateerde maatschappelijke kwesties is onze vierde programmalijn. In een maatschappij die onder spanning staat en waar sprake is van een toenemende polarisatie is het van belang met een helder gedefinieerd afwegings- en handelingskader te werken om incidenten te voorkomen. Dit kader hebben we, tegelijk met handvatten voor uitvoering, in 2025 geformuleerd.

Kernwaarden

Bij het formuleren van onze kernwaarden hebben we ons mede laten inspireren door waarden uit de Joodse traditie:

- Nieuwsgierig;
- Zorgvuldig;
- Respectvol; en
- Moedig

Die inspiratie en kernwaarden vormen de basis voor hoe we verhalen delen met onze bezoekers, ruimte bieden aan verschil, nieuwsgierigheid stimuleren en met elkaar omgaan op de werkvloer. Zo willen we bijdragen aan onderling begrip en genuanceerd denken in de samenleving.

*Invulling programmalijs actualiteit**Wat Nu?! - Imagining Futures*

De komende jaren ontwikkelt het Joods Cultureel Kwartier programma's waarin samen met publiek, maatschappelijke en culturele partners, denkers en kunstenaars actuele gebeurtenissen onderzocht worden die raken aan de Joodse identiteit. De kick off van deze programmalijs is gemaakt met een ambitieus programma rond de impact van de oorlog in het Midden-Oosten op de Nederlandse samenleving. Onderdelen waren een installatie, getiteld *Imagining Futures*, een publieksprogramma gecureerd door een speciaal aangetrokken programmamaker en een Podcast 7 dagen in November.

"Het Joods Museum weigert in zijn schulp te kruipen. Het is al jaren 'open voor iedereen' en die slogan, zegt Schrijver, draagt het museum nog steeds met overtuiging."

Interview met Alex Burghoorn - De Volkskrant

Podcast 7 dagen in november

Na de gewelddadige nacht rond de wedstrijd Ajax – Maccabi Tel Aviv gaat podcastmaker Max Boogaard op zoek naar wat er precies gebeurde en waarom het zoveel losmaakt. 7 Dagen in november is geen reconstructie van de rellen, maar een journalistieke poging om te begrijpen hoe het zover kon komen – en wat het ons vertelt over antisemitisme anno nu. Het resultaat is een diepgravende en persoonlijke en podcast over groepsdenken, radicalisering en de verhalen die we elkaar vertellen in een tijd van polarisatie.

“De podcast wil ook een nadrukkelijke les overbrengen over de gevaren van politiek opportunisme, en te snelle conclusies over schuld en onschuld.”

Hassan Bahara – De Volkskrant

Wisseltentoonstellingen in de tijdelijke expositieruimtes 1 en 2 Joods Museum

Met het tentoonstellingsprogramma willen we met een wisselend aanbod binnen de gedefinieerde programmalijs, de beoogde doelgroepen bereiken.

Sex: Jewish Positions - 22 november 2024 t/m 25 mei 2025

In de Joodse cultuur heeft seks verschillende, verrassende en soms tegenstrijdige betekenissen. Je kunt het jodendom als seksueel vrij of juist onderdrukkend zien – en alles daartussenin. De tentoonstelling *Sex: Jewish Positions* liet een waaier aan perspectieven op seks en seksualiteit zien – van religieuze rituelen tot kunst en populaire cultuur. In de tentoonstelling werden uiteenlopende standpunten van onder anderen middeleeuwse rabbijnen, hedendaagse kunstenaars, filosofen, sekstherapeuten, Talmoedwijzen en

influencers gepresenteerd. De bezoeker werd actief uitgenodigd om te reflecteren op de thema's in de tentoonstelling.

Uit het gastenboek: 'Stoere, dappere, sensuele & sexy tentoonstelling!'; 'Absolutely amazing. Was not expecting to find this here! Brilliant art!'

Imagining Futures. De kracht van toekomstdenken in onzekere tijden - 19 juni 2025 t/m 11 januari 2026

De installatie *Imagining Futures* verkende hoe mensen zich in tijden van crisis toekomst kunnen en durven voor te stellen. Ter voorbereiding was een aantal mensen, woonachtig in Nederland met familie in Israël, Gaza of op de Westelijke Jordaanoever, uitgenodigd om deel te nemen aan een workshop 'toekomstdenken'. De workshop stond onder leiding van de Israëlische ontwerper en vredesactivist Mushon Zer-Aviv en de Palestijns-Nederlandse politicoloog Dana Rentenaar. In de workshop verbeeldden de deelnemers toekomst die ze wensten en die ze vreesden. Hun verhalen, het proces dat ze doormaakten, en de tastbare beelden uit de toekomst die daaruit voortkwamen, waren in het museum te zien en te horen. Bezoekers van de installatie kregen de gelegenheid eigen 'beelden uit de toekomst' te maken en die toe te voegen aan de installatie.

Uit het gastenboek: 'Very sad, yet uplifting.'; 'Ik vond het prachtig en aangrijpend om naar te luisteren en te kijken. Je weet niet wie praat of vanuit welke achtergrond en ik realiseerde me dat wat ik hoorde voor alle partijen kan gelden.'; 'Hopeful. Confronting – to look further than tomorrow or the now... I am forever grateful to this museum for publicly espousing dialogue & powerful working of our imaginations.'

Photo League: New York 1936–1951 - 27 juni 2025 t/m 11 januari 2026

De tentoonstelling *Photo League: New York 1936–1951* bracht een groep vooruitstrevende fotografen voor het voetlicht die het dagelijks leven in de stad New York vastlegden. De leden waren fotografen met uiteenlopende achtergronden, onder wie ook veel Joden en vrouwen. Als pioniers van de straatfotografie combineerden zij artistieke kwaliteit met politiek bewustzijn, en ontwikkelden zo een beeldtaal die empathisch en confronterend tegelijk was. De tentoonstelling bestond uit vintage foto-afdrukken, historische documenten en nooit eerder gepubliceerde interviews met voormalige leden. *Photo League: New York 1936–1951*, gemaakt in samenwerking met de Howard Greenberg Gallery, New York, was de eerste grote Europese tentoonstelling over deze bijzondere organisatie.

Uit het gastenboek: 'Hele indrukwekkende, helaas ook treurig stemmende tentoonstelling!'; 'Such a powerful reminder of the beauty and strength of photography!'

Presentaties in het Kunstkabinet Joods Museum

Guida Joseph: Drie generaties – drie stemmen - 6 juni t/m 12 oktober 2025

Het kleurrijke werk van Guida Joseph (1949) staat in schril contrast met de zware thematiek die zij behandelt: de oorlogservaringen van haar Joodse vader en grootmoeder, en de wijze waarop die doorwerken in haar eigen leven. In 2021 won zij de eerste Holocaust Literatuurprijs met haar boek *De rode draad. Mantelzorg en kampsyndroom, memoir van een dochter* en in 2025 verscheen *Enkele reis Sobibor. De briefkaarten van mijn grootmoeder*. De tentoonstelling in het Kunstkabinet werd samengesteld ter gelegenheid van de verwerving van een aantal van Josephs werken.

Mark Kolthoff (1901-1993) - 18 oktober 2025 t/m 12 april 2026

In 2024 ontving het Joods Museum een aantal werken van kunstenaar Mark Kolthoff (1901–1993) als geschenk van zijn zoon Kees Kolthoff. Mark Kolthoff, die naast schilder ook

fotograaf was, experimenteerde met nieuwe vormen, perspectieven en kleuren en veranderde vaak van stijl. Hij was lid van diverse vooruitstrevende kunstenaarsverenigingen en zette zich zijn hele leven in voor de ontwikkeling van het kubisme in Nederland. In het Kunstkabinet was een keuze uit de schenking te zien. Speciaal voor deze presentatie waren de werken zorgvuldig gerestaureerd.

Wisseltentoonstellingen in het Nationaal Holocaustmuseum

Achter de Schermen - 13 november 2024 t/m 23 februari 2025

De fototentoonstelling *Achter de schermen* liet de ontwikkeling van het Nationaal Holocaustmuseum zien in de drie jaar voorafgaand aan de opening. De tentoonstelling was eerder te zien bij de opening van het Museum, vanaf 10 maart 2024 t/m 28 april 2024.

Between You and Me: Memory Boxes by Amos van Gelder and Amit Gur - 7 maart t/m 26 oktober 2025

Voor de installatie *Between You and Me* schilderde Amos van Gelder (1960) portretten van twintig personen die met elkaar verbonden zijn door de Sjoageschiedenis van zijn familie en door zijn eigen verwerking daarvan. In Van Gelders familiegeschiedenis komen vrijwel alle aspecten van de Sjoa voor: onderduik, deportatie, verraad, moord, verzet, Jodenjacht, collaboratie, Joodse Raad, overleven en bekering. De ervaringen van de personen heeft Van Gelder weergegeven in het Hebreeuws, geschilderd in een aureool rond hun gezicht. De portretten waren in de ruimte opgehangen in kisten, door de kunstenaar 'Memory Boxes' genoemd. Een diagram gaf hun onderlinge relaties weer. In de ruimte klonk een compositie van componist Amit Gur (1987) die de personen muzikaal met elkaar verbond.

Vertel verder... In gesprek met Holocaustgetuigen - 14 november 2025 t/m 8 november 2026

In deze tentoonstelling maakt het publiek kennis met twaalf overlevenden van de Holocaust uit verschillende landen in Europa. Elf van hen waren Joods, één was Roma. Hun verhalen lieten zien hoe de Nederlandse Holocaustgeschiedenis anders is dan die van de rest van Europa. De interviews werden ontleend aan het *Visual History Archive*. Dit archief, dat circa 60.000 video-getuigenissen van overlevenden van de Holocaust en van andere gebeurtenissen van massaal geweld bevat, wordt sinds 1994 aangelegd door de Amerikaanse USC Shoah Foundation en is in het Nationaal Holocaustmuseum permanent te raadplegen. Met twee van de overlevenden, gepresenteerd op levensgrote schermen, kon de bezoeker een dialoog aangaan: interactieve technologie koos uit vooraf opgenomen interviews het meest passende antwoord op de vraag van de bezoeker, waardoor de indruk van een natuurlijk gesprek ontstond.

Tentoonstellingen elders

A Place of Our Own. Iris Hassid - 26 maart 2025 t/m 26 oktober 2026

In 2022 organiseerde het Joods Museum de succesvolle tentoonstelling *A Place of Our Own*. Deze reisde in 2023 naar het Jüdisches Museum Hohenems in Oostenrijk en in 2025 naar het *Braunschweigisches Landesmuseum*, in Braunschweig. In de tentoonstelling stonden de levens centraal van vier studentes in Tel Aviv, allen Palestijns én Israëliisch staatsburger. De Israëliische fotograaf Iris Hassid fotografeerde de vier vrouwen in de periode 2014-2022 en praatte met hen over hun ambities, vriendschappen, families en politiek-maatschappelijke betrokkenheid. De foto's weerspiegelen de complexiteit van hun leven als Palestijnse

studenten in Tel Aviv en als ambitieuze vrouwen in de Israëliëse samenleving. Alle teksten in de tentoonstelling waren in het Duits, Engels, Arabisch en Hebreeuws te lezen.

Mokum, de biografie van Joods Amsterdam – 25 oktober 2025 – 6 april 2026

Deze tentoonstelling in de Nieuwe Kerk, in samenwerking met Joods Cultureel Kwartier gemaakt, belicht de veelzijdige en bewogen geschiedenis van Joods leven in de stad. Van de eerste Joodse vluchtelingen in de 16e eeuw tot de diverse gemeenschap van vandaag, en de iconen die Amsterdam in de tussentijd verrijkten.

‘Mokum’ – het Jiddische woord voor ‘plaats’ of ‘stad’ – werd met de tijd een liefkozende bijnaam voor Amsterdam. Honderden objecten, verdeeld over dertien hoofdstukken, laten zien hoe Joodse bewoners Amsterdam hebben gevormd.

De invloed van Jiddische woorden, zoals tof, mazzel en gozer, is nog dagelijks terug te horen op straat. Oud-inwoners als Baruch Spinoza, Samuel Sarphati en Anne Frank zijn wereldberoemd, en beeldbepalende plekken als De Bijenkorf, Tuschinski en het Amstel Hotel zouden nooit gebouwd zijn zonder Joodse initiatiefnemers.

De tentoonstelling vertelt ook de indringende verhalen van vervolging, de moord op 60.000 Joodse inwoners tijdens de Tweede Wereldoorlog en het trage proces van erkenning en excuses, uiteindelijk uitgesproken door burgemeester Femke Halsema in 2025. Tegelijkertijd is er ruimte voor de heropleving en nieuwe invulling van religieuze en culturele identiteit.

Collecties & Kenniscentrum

Het Joods Cultureel Kwartier beheert een collectie van circa 100.000 museale voorwerpen die jaarlijks met enkele honderden stuks groeit. De collecties worden beheerd door het Joods Museum.

In 2025 werd de collectie van het Joods Cultureel Kwartier uitgebreid door schenking, legaat, aankoop of overdracht van beheer met:

- 15 schilderijen
- 65 werken op papier, tekeningen, prenten en affiches
- 5 beelden/sculpturen
- 16 religieuze voorwerpen
- 79 historische objecten
- 707 documenten en archiefstukken
- 160 historische foto's en fotoalbums
- 162 boeken
- 5 video- of audiobestanden

Enkele bijzondere aanwinsten uitgelicht

- ***De ongelukkige muzikante door Maurits Leon***
Maurits Leon (1838-1865) staat met name bekend om zijn schilderijen van Joodse religieuze en historische scènes. Dit schilderij is een voorbeeld van zijn romantische werken. In de collectie van het Rijksmuseum bevindt zich een aquarel die waarschijnlijk als voorstudie voor dit schilderij diende.
- ***Model van een machinaal weefgetouw***
Tot de Burgerlijke Gelijkheid in 1796 waren Joden zeer beperkt in hun beroepskeuze doordat Joden geen lid mochten worden van de gilden. Een aantal sectoren was hier een uitzondering op, zoals de textielhandel. Het model weefgetouw, eerder in langdurig bruikleen van het TextielMuseum in Tilburg, is in 2025 aan ons geschonken. Het model is in 1948 vervaardigd door een oud-werknemer van de

textielfabriek Elias in Eindhoven. Dit bedrijf werd opgericht door Joseph Elias (1811-1891). Joodse bedrijven bloeiden op aan het eind van de 19e eeuw, zo ook firma J. Elias. Naast een symbool van de emancipatie van Joden in Nederland, is het weefgetouw ook het enige object van de firma J. Elias in de collectie van het Joods Museum en vult het hiermee een hiaat in de collectie rond het Joodse bedrijfsleven.

- **Max Tailleur door Eppo Doeve**

Een map met 13 inkttekeningen en gouaches en 17 potloodtekeningen van grapjes en moppen van Tailleur (1909-1990), geïllustreerd door Eppo Doeve (1907-1981).

Enkele van deze karikaturen verschenen in de moppenboekjes van Tailleur. De tekeningen komen uit de collectie van een particuliere verzamelaar die de map uit de nalatenschap van Doeve aankocht. Doeve was met name bekend om zijn politieke prenten voor Elsevier, reclameontwerpen voor enkele grote Nederlandse bedrijven zoals Philips, en zijn ontwerpen voor Nederlandse bankbiljetten.

- **Elektrische koffiekkan van de familie Hochherr**

Deze Rheinelektra koffie percolator behoorde toe aan Simon Hochherr (1882-1944) en zijn vrouw Ella Hochherr-Lieser (1886-1976). Simon was tabaksfabrikant in Heidelberg en een vroom man. In 1939 vluchtten Simon en Ella uit nazi-Duitsland naar Amsterdam, waar zij een woning betrokken op de tweede etage van Biesboschstraat 75 in de Rivierenbuurt. De koffie percolator, vermoedelijk meegenomen tijdens hun vlucht, werd mogelijk gebruikt tijdens Sjabbat. Kort voordat Simon en Ella zich moesten melden voor deportatie, gaven zij een klein deel van hun huishoudelijke bezittingen in bewaring bij de burens, waaronder tafellinnen en de percolator. Simon en Ella werden in januari 1943 eerst gedeporteerd naar kamp Vught, en vervolgens naar Westerbork. Op 21 april 1943 volgde deportatie naar Theresienstadt. Ruim een jaar later werd Simon vandaar weggevoerd naar Auschwitz en daar vermoord. Ella Hochherr overleefde de Sjoa en emigreerde in 1947 naar de Verenigde Staten.

- **Wandelstok Leendert Pop**

Leendert Pop (1859-1942) was diamantversteller en eigenwerkmaker. In 1880 trouwde hij met Elisabeth Juliard (1856-1929). Het echtpaar woonde aan de Rapenburgerstraat 130 en kreeg elf kinderen. Leendert stond bekend als levenslustig en altijd goedgehumeurd, ook toen hij steeds slechter ging zien. In 1934 was hij nagenoeg blind. Drie jaar later werd Leendert opgenomen in het Joodse Pension Verdooner aan de Weesperzijde in Amsterdam. Op 8 februari 1943 werd de 83-jarige Leendert, samen met de andere bewoners van het pension, weggevoerd en overgebracht naar Westerbork. Op 16 februari 1943 werd Leendert Pop naar Auschwitz gedeporteerd en daar vermoord. Leendert droeg zijn wandelstok links. De houten stok, voorzien van een zilveren handvat met Jugendstil-motief, is geschonken door zijn achterkleinkinderen.

- **Ring met inscriptie “Lemberg 1941”**

In deze zilveren ring is aan de binnenzijde de inscriptie "Lemberg 1941" aangebracht. Lemberg was de Duitse benaming voor de stad Lwów (Lvov), het huidige Lviv, in Oekraïne. Op 22 juni 1941 begon Operatie Barbarossa, de Duitse aanval op de Sovjet-Unie. Op 30 juni werd de stad Lviv ingenomen. Achter het front opereerden de Einsatzgruppen A, B, C en D, die samen minstens anderhalf miljoen Joden vermoordden, vaak met hulp van lokale collaborateurs. In Lviv was met name Einsatzgruppe C actief. In november 1941 werd het getto van Lemberg (Lwów) opgezet. Joodse bewoners uit alle delen van de stad werden gedwongen zich daarheen te verplaatsen. Onderweg werden duizenden ouderen en kinderen door Duitse troepen doodgeschoten. Vanaf maart 1942 volgden deportaties naar het vernietigingskamp

Bełżec. In juni 1943 werd het getto met veel geweld ontruimd. De inscriptie “Lemberg 1941” maakt deze ring een *daderobject*, vermoedelijk is het een herdenkingsring. Vergelijkbare ringen dragen soms het wapen van Lwów. Deze ring is aan beide zijden versierd; de voorzijde toont geen voorstelling. De ring maakte deel uit van een partij zilver. Pas na reiniging werd de inscriptie zichtbaar.

Restauraties

In 2025 werden diverse restauraties uitgevoerd om collectiestukken te stabiliseren voor presentatie in een vaste of tijdelijke tentoonstelling. Gerestaureerd onder andere met steun van de VriendenLoterij:

- 33 gouaches uit de serie ‘*Leben? Oder Theater?*’ werden gestabiliseerd en gerestaureerd, waarbij afbrokkelende verf werd vastgezet en storende lacunes geretoucheerd. Hiermee werden de gouaches niet alleen hersteld, maar is ook voorkomen dat de beschadigingen zich verder kunnen uitbreiden.
- Voor een presentatie van nieuwe aanwinsten van de kunstenaar Mark Kolthoff in het Kunstkabinet werd een aantal werken behandeld:
 - Schilderij ‘Kubistisch stilleven’ door Mark Kolthoff (schoongemaakt, geretoucheerd en deformaties verwijderd)
 - Schilderij: ‘Compositie met vier figuren’ door Mark Kolthoff (schoongemaakt, geretoucheerd en deformaties verwijderd)
 - Schilderij: ‘Abstracte compositie’ door Mark Kolthoff (vuil en vlekken verwijderd)
 - Schilderij: ‘Landschap in vlakken’ door Mark Kolthoff (schoongemaakt en randbeschadigingen geretoucheerd)
- Voor de tentoonstelling Mokum in de Nieuwe Kerk is het schilderij ‘Oude huizen aan het Waterlooplein’ door Sal Meijer (1877-1965) gerestaureerd. Na schoonmaken van verfoppervlak werd de vergeelde vernis verwijderd. Vervolgens werden enkele beschadigingen geretoucheerd en een nieuwe vernislaag aangebracht.

Kenniscentra, digitale dienstverlening en digitalisering

In het Kenniscentrum in de Hollandsche Schouwburg werden afgelopen jaar circa 160 bezoekers ontvangen. Het Kenniscentrum in het Joods Museum ontving 446 bezoekers. Ook per telefoon en via de mail wisten bezoekers de Kenniscentra te vinden. Er werden ca. 1.050 informatievragen beantwoord.

Het kenniscentrum in de Hollandsche Schouwburg werd het vaakst geraadpleegd voor hulp bij familieonderzoek en voor vragen over de collectie en de tentoonstellingen in het Nationaal Holocaustmuseum.

Ongeveer 300 verzoeken voor beeldmateriaal uit de collectie zijn behandeld. 3.824 objecten uit de museale collecties zijn voor het eerst gedigitaliseerd of voorzien van een nieuwe digitale afbeelding. 4.999 stukken zijn geregistreerd of de registratie is aangevuld en verbeterd.

Eind 2025 is de nieuwe online collectiecatalogus gelanceerd. Hierbij is met succes 'Visual Image Search' ter beschikking gesteld aan onze bezoekers. Tegelijkertijd zijn nieuwe koppelingen gelegd tussen onze eigen collectiedata en relevante online platforms via een API-verbinding.

Ook de objecten uit de collectie ceremonieel erfgoed van de Stichting CEPIG worden nu online getoond in de collectiecatalogus. Zo zijn deze stukken voor het eerst wereldwijd digitaal toegankelijk. Enkele 100 objecten uit de collectie van de Stichting CEPIG hebben in 2025 een uitgebreidere Engelstalige beschrijving gekregen.

Collectiemobiliteit

Ets Haim – Livraria Montezinos

In 2025 hebben ca. 550 personen in het kader van een rondleiding de bibliotheek bezocht. Het gaat hier om (academische) groepen uit binnen- en buitenland. Het aantal individuele bezoekers die met een specifiek onderzoeksdoel Ets Haim bezochten was ca. 100.

Er is dit jaar veel aandacht besteed aan beheer en behoud van de collectie. Zo waren er standplaatscontroles in de leeszaal en zijn er boekjassen genaaid om kwetsbare boeken te beschermen. De traditie om elke maand bij elkaar te komen en boeken en planken in de leeszaal grondig schoon te maken is voortgezet. Er is een grote stap gezet met het ontdebelen van de collectie in het variadepot. Met hulp van vijf vrijwilligers zijn ook dit jaar documenten, programmaboekjes en boeken die niet tot de kerncollectie behoren, ontsloten.

Ook dit jaar kon een aantal boeken gerestaureerd worden. Het gaat hier bijvoorbeeld om het herstellen van een metalen sluiting van een boek, het stabiliseren van een leren rug en het maken van beschermende dozen en omslagen.

In 2025 kwam door een schenking een speciale uitgave van het boek “1675-1875. *De Portugeesch-Israëlietische Synagoge te Amsterdam. Gedenkschrift*” in het bezit van Ets Haim. Door middel van een donatie kon dit boek gerestaureerd worden en in een mooie linnen doos worden opgeborgen.

In mei hebben studenten van de opleiding ‘Boek en Papier’ van de Universiteit van Amsterdam onderzoek gedaan naar de duurzaamheid van in het verleden uitgevoerde restauraties. Hierbij zijn boeken uit de schatkamer en uit de leeszaal onderzocht. Specifiek onderzoek is onder meer gedaan naar de handschriften van David Curriel, de huwelijksorkondes, een aantal Portugese handschriften over medische onderwerpen en een unieke Estherrol met kunstvolle opengewerkt perkament.

Naar aanleiding van het 350-jarig bestaan van de Portugese Synagoge is er in de schatkamers een kleine tentoonstelling ingericht met ceremoniële voorwerpen, mooie handschriften en gedrukte werken die door de eeuwen heen zijn vervaardigd of geschonken aan de gemeente om de inwijding van de synagoge te herdenken.

Digitaal Joods Monument

Het jaar 2025 was een overgangsjaar voor het Digitaal Joods Monument. In maart ging de vernieuwde website live, met een geheel nieuw uiterlijk en nieuwe functies. Het ontwerp sluit nu beter aan bij de huisstijl van het Joods Cultureel Kwartier waardoor het een herkenbaar onderdeel is van de organisatie. Het nieuwe ontwerp stimuleert gebruikers om zelf inhoudelijk bij te dragen aan het monument.

Voorheen bood het monument weinig ruimte voor informatie rondom overlevenden. Het nieuwe ontwerp biedt meer ruimte voor deze groep. Daarnaast worden de Roma en Sinti nu

als afzonderlijke groep herdacht, zodat hun eigen verhaal duidelijker naar voren komt binnen het monument.

Nieuw is ook de koppeling van collectiestukken aan personen. Betekenisvolle voorwerpen keren hiermee symbolisch terug naar hun eigenaren.

Het aantal nieuwe persoonspagina's groeide met 45 procent: in totaal werden 1.902 nieuwe personen aan het monument toegevoegd, waarvan 234 oorlogsslachtoffers. Er werden 1.850 verhalen geschreven. In 2025 kwamen er maar liefst 7.590 nieuwe afbeeldingen bij. Niet eerder voegden gebruikers zoveel foto's toe.

Het Digitaal Joods Monument werd door 411.085 bezoekers bezocht. Samen bekeken zij bijna 2,5 miljoen pagina's. NB Door een wijziging in de cookiewetgeving is het websitebezoek dit jaar lastiger te monitoren. Wij verwachten dat de daadwerkelijke cijfers hoger liggen. Ook meldden zich 1.350 mensen aan als nieuwe gebruikers, wat bijna een verdubbeling is ten opzichte van 2024.

Naast het doorlopend controleren van de inhoud op het monument, verwerkte de redactie ruim 2.600 e-mails.

De huidige redactie vierde in 2025 samen met gebruikers van het eerste uur het 20-jarig bestaan van het monument.

Hollandsche Schouwburg en Nationaal Holocaustmuseum

In het eerste volle kalenderjaar dat het Nationaal Holocaustmuseum open was, ontving het bijna 100.000 bezoekers voor de vaste - en wisseltentoonstellingen, voor educatieve programma's, conferenties en publieksevenementen.

Daarnaast vonden er traditiegetrouw belangrijke herdenkingen plaats in de Hollandsche Schouwburg. Naast de dodenherdenking op 4 mei, ook International Holocaust Memorial Day en de kinderherdenking. Honderden overlevenden en nabestaanden herdachten op Jom Hasjoa, 24 april, de slachtoffers van de Jodenvervolging. Burgemeester Halsema van Amsterdam sprak bij deze gelegenheid excuses uit namens het stadsbestuur: "De Amsterdamse overheid was, toen het erop aankwam, niet heldhaftig, niet vastberaden en niet barmhartig. En heeft haar Joodse inwoners gruwelijk in de steek gelaten." Haar toespraak werd live uitgezonden.

2025 was wederom een jaar vol erkenning voor het Nationaal Holocaustmuseum. Zo werd het Museum bekroond als het Beste Gebouw van het Jaar 2025 door de BNA en won het Museum bovendien de Amsterdamse Architectuurprijs (Gouden A.A.P. 2025).

In 2025 waren medewerkers van het Nationaal Holocaustmuseum actief binnen veel nieuwe samenwerkingen, bij gezamenlijke projecten en voor advies en lezingen. De algemeen directeur is als adviseur betrokken bij de ontwikkeling van het Swedish Holocaust Museum. Zo sloten twee medewerkers aan bij het eenjarige internationale programma *Rethinking Holocaust Education* samen met het Ghetto Fighters' House uit Israël en het Auschwitz State museum uit Polen. Naast werkzaamheden voor de Internationale Holocaust Remembrance Alliance en de Stichting Musea en herinneringscentra 40-45 werkte het Nationaal Holocaustmuseum o.a. ook samen met Theater na de Dam, het Nederlands Auschwitz Comité, het Menasseh ben Israel Instituut en Stichting Sobibor. Deze samenwerkingen resulteerden in mooie publieksevenementen.

Samen met de Conference on Jewish Material Claims Against Germany organiseerde het Museum een succesvol drie-daags symposium voor alle stakeholders van deze Claims Conference. Andere collega-instellingen bezochten het Nationaal Holocaustmuseum voor studiedagen. Zo waren er delegaties uit de Verenigde Staten van het USC Visual History Archive uit Los Angeles en het United States Holocaust Memorial Museum in Washington. Ook bezocht een delegatie van het Ganzach Kiddush Hashem Holocaustmuseum uit Bnei Brak, Israël het Nationaal Holocaustmuseum. Met collega's van het State Museum Majdanek was er een uitwisseling: zo'n 15 Pools collega's bezochten het Joods Cultureel Kwartier gedurende meerdere dagen en vier collega's werden terug uitgenodigd voor een studiereis naar Majdanek, Belzec en Sobibor in Polen. Een afvaardiging van de Hessische Landtag bezocht het Nationaal Holocaustmuseum in juni, wat leidde tot een uitnodiging aan de algemeen directeur voor het geven van een herdenkingsrede in Wiesbaden op 27 januari 2027.

Er werden door medewerkers lezingen gegeven in het Museum en daarbuiten. Zoals op Groot Haesbroeke, de residentie van de ambassadeur van Canada, in Oslo in het Norwegian Center for Holocaust and Minority Studies, in Stockholm in het nieuw op te richten Swedish Holocaust Museum en op de conferentie Collecting the Holocaust, Ethics, Memory, and Materiality en in Copenhagen op het jaarlijkse International Museum Leadership Congress.

Holocaust educatie

Het Joods Cultureel Kwartier biedt educatieve programma's voor klassen uit het basis- en voortgezet onderwijs en het MBO. In het Nationaal Holocaustmuseum en de Hollandsche Schouwburg zijn drie educatieve ateliers beschikbaar, geschikt voor in totaal 30 leerlingen per ruimte. Voor alle doelgroepen is het uitgangspunt dat zij hun kennis over dit beladen verleden vergroten opdat zij zich bewust worden van hun handelingsperspectief in het heden. En dat zij nadenken over hoe zij (willen) reageren op antisemitisme, vooroordelen en discriminatie.

Voor leerlingen uit groep 7 & 8 van het basisonderwijs bestaan twee educatieve programma's. In het lesprogramma Redding uit de Crèche onderzoekt de leerling hoe kinderen werden gered uit de Crèche. In het programma Denk aan mij verdiepen leerlingen zich in Joodse leeftijdsgenoten die vanuit de Hollandsche Schouwburg werden gedeporteerd en de Sjoa niet hebben overleefd. Leerlingen uit het voortgezet onderwijs onderzoeken met een tablet voorwerpen in de vaste tentoonstelling. Zij leren over anti-Joodse maatregelen, verzet, onderduiken, ouderschap en gebeurtenissen in concentratiekampen. MBO-studenten verdiepen zich in de jonge mensen die de redding van Joodse kinderen uit de Hollandsche Schouwburg mogelijk maakten.

Onze museumdocenten worden geconfronteerd met toenemende polarisatie in de maatschappij. Daartoe is een Q&A opgesteld gebaseerd op wat museumdocenten feitelijk meemaken op de vloer. De museumdocenten hebben allen de I ASK training "Vreedzaam nuanceren" gevolgd

Het Nationaal Holocaustmuseum is actief betrokken bij een samenwerking tussen het Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de gemeentes Amsterdam, Amstelveen en Diemen in het kader van een te ontwikkelen pilot voor de ontwikkeling van een educatief programma voor een nieuwe doelgroep van inburgeraars.

Een samenwerkingsverband dat bestaat uit het Herinneringscentrum Kamp Westerbork, de Anne Frank Stichting, Nationaal Monument Kamp Vught, Nationaal Monument Oranjehotel, Nationaal Monument Kamp Amersfoort en het Nationaal Holocaustmuseum, werkt aan:

- een plan ter versterking van hun educatieve functie voor een periode van twee jaar (2025-2026);
- een gezamenlijk Kwaliteitskader Holocausteducatie, parallel aan de analyse door prof. dr. Marc van Berkel en met ondersteuning vanuit WO2NET.

Door het ministerie van OCW wordt gewerkt aan het beschikbaar stellen van geoordeeld budget voor het vervoer van scholen ten behoeve van het volgen van Holocausteducatie op locatie. Een uitvraag zal nog volgen waarop herinneringscentra en culturele instellingen zich kunnen inschrijven. Het Kwaliteitskader Holocausteducatie speelt een rol bij de selectie.

Herinneringscentrum Kamp Westerbork en het Nationaal Holocaustmuseum gaan samenwerken in het kader van het door middel van persoonlijke verhalen (gastlessen) bespreekbaar maken in de klas van antisemitisme, racisme en discriminatie.

Publiek

Afdeling

Binnen de afdeling Publiek zijn de medewerkers educatie verantwoordelijk voor educatieve programma's voor het basis- en voortgezet onderwijs, voor de ateliers in Joods Museum junior voor kinderen en hun familie, en voor de toegankelijkheid van de verschillende tentoonstellingen. De medewerkers marketing en communicatie zijn verantwoordelijk voor de marketing van alle activiteiten van het Joods Cultureel Kwartier

Marketing en communicatie

In november en december 2024 heeft het Joods Cultureel Kwartier gewerkt aan een nieuwe contentstrategie, die vanaf januari 2025 van kracht is. De strategie laat zien hoe veelzijdig het Joods Cultureel Kwartier is: een plek waar Joodse cultuur, geschiedenis en identiteit in alle diversiteit samenkomen. Waar advertenties vooral gericht zijn op merkbekendheid en conversie, draait de organische content om betrokkenheid, verdieping en het vergroten van bereik.

Het Joods Cultureel Kwartier werkt vanuit duidelijke waarden: content die betrouwbaar is, herkenbaar blijft en tegelijk inspireert, informeert en ruimte biedt voor verdieping. Elke uiting sluit aan op de behoefte van het publiek en doet recht aan de diversiteit van de Joodse identiteit. De programmalijnen vormen daarbij het vertrekpunt, gecombineerd met passende inhaakmomenten. De content verschijnt op Instagram, Facebook, LinkedIn, YouTube, themapagina's op de website, nieuwsbrieven en het podcastkanaal. Vanuit de programmalijnen worden concrete thema's en formats ontwikkeld. Voor 2025 dienden onder meer Amsterdam 750, Joodse feest- en treurdagen, dagen gerelateerd aan de Holocaust en de programmering als belangrijke ankerpunten van de contentstrategie.

Campagne Sex: Jewish Positions

In de communicatiecampagne voor de tentoonstelling *Sex: Jewish Positions* is gekozen voor verhalen van uiteenlopende mensen, zodat de campagne persoonlijk en inclusief aanvoelde. De campagne was gericht op een brede doelgroep, van cultuurliefhebbers tot affiniteitszoekers, met een focus op 25–50 jaar. De zogeheten USP's benadrukten de diverse perspectieven, de interactieve opzet en de spectaculaire maar veilige vormgeving. De crossmediale aanpak – van socials en nieuwsbrieven tot buitenreclame en PR – volgde het See/Think/Do/Care-model. Daarmee werd gebouwd aan zichtbaarheid, nieuwsgierigheid en uiteindelijk bezoek. Online speelden *sneak peeks*, verhalen en community-opbouw een

belangrijke rol. Via monitoring en evaluatie wordt deze aanpak verder aangescherpt voor toekomstige tentoonstellingen.

Grupa

Het Joods Cultureel Kwartier ontwikkelt regelmatig digitale middelen voor tijdelijke tentoonstellingen. Deze digitale middelen worden vaak kort gebruikt, wat de duurzaamheid en doorontwikkeling beperkt. Daarnaast geldt dat de permanente tentoonstellingen altijd salesenigszins statisch zijn. Met de app Grupa - ontwikkeld door het Joods Cultureel Kwartier met museale partners - ontstaat een flexibel en duurzaam alternatief. In 2023 maakten we een educatieve app voor bezoek van het voortgezet onderwijs aan het Nationaal Holocaustmuseum en de Portugese Synagoge. Deze interactieve app, gebruikt in duo's of trio's, dient als prototype voor Grupa. De nieuwe applicatie kan tentoonstellingen actualiseren, extra informatielagen toevoegen en uitgroeien tot een standaardtool voor museummedewerkers. De doelgroep bestaat uit ouders met kinderen.

Open Joodse Huizen/ Huizen van Verzet

Het jaarlijks terugkerende succesvolle programma Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet vertelt verhalen van Joden en verzetsmensen vanuit authentieke historische plekken. In 2025 waren er 16 deelnemende steden verdeeld over het land. Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet werd door 8.856 mensen bezocht.

Ateliers

Rond verschillende Joodse feestdagen zoals Pesach, Chanoeka en Poeriem en voor alle schoolvakanties zijn leuke interactieve ateliers bedacht, zoals kaarsen draaien, latkes bakken en ratels maken. Bij de ateliers wordt het verhaal van de specifieke feestdag verteld.

Educatie

In 2025 vernieuwde het Joods Cultureel Kwartier het programma Talkshow in de Klas. Het format kreeg een grondige update, inclusief een nieuwe titel: Weleens een Jood ontmoet? In dit programma gaan leerlingen in gesprek met twee Joodse museumdocenten. De museumdocenten delen hun persoonlijke verhalen en nodigen leerlingen uit om – desgewenst anoniem – alle vragen te stellen die zij hebben. Het programma draait niet om een les óver Joden, maar om een open en gelijkwaardig gesprek waarin nieuwsgierigheid centraal staat. Door vragen te stellen, ervaringen uit te wisselen en actief naar elkaar te luisteren, leren leerlingen niet alleen meer over Joods leven, maar ook over zichzelf en elkaar. De veilige sfeer zorgt ervoor dat leerlingen vrijuit durven te spreken, zonder angst om fouten te maken. Zo ontstaat ruimte voor gesprekken over vooroordelen, discriminatie en de impact daarvan op ieders dagelijks leven.

Ook ten behoeve van educatie is in 2025 de video Wat is Joods? ontwikkeld. Deze biedt jongeren een toegankelijke introductie op Joods leven en cultuur. Museumdocenten merkten dat veel leerlingen weinig basiskennis hebben en soms vooral stereotypen kennen. De video beantwoordt daarom de meest gestelde vragen en behandelt vijf kernaspecten van het Jodendom: religie en traditie, de band met Israël en zionisme, oorlog en vervolging, persoonlijke verhalen en de wisselwerking tussen Joodse en Nederlandse cultuur. Met een open en uitnodigende toon laat Wat is Joods de diversiteit binnen de Joodse gemeenschap zien en stimuleert het een nieuwsgierige houding voorafgaand aan een bezoek aan het Joods Cultureel Kwartier of een lesprogramma.

Joods Museum junior

Op de zolder van het Joods Museum junior kan de bezoeker dwalen door de tuin van Eden; niet meer met een VR bril op het hoofd, maar met een tablet in de hand. De tablet nodigt uit om samen met anderen de zoektocht naar de Gulden Regel te maken. Kunstenaar Abner Preis maakte een herziene versie van het verhaal het van het meisje Eden dat op zoek gaat naar iets kleins dat van grote betekenis is.

Zo vindt ze de Gulden Regel, “wat jij niet wilt dat jou geschiedt, doe dat ook een ander niet” en nodigt ze andere kinderen uit om die kleine regel ook werkelijk in hun leven toe te passen. De zolder is als een tuin ingericht en er zijn borders met bloemen. Na de tocht met de tablet kunnen kinderen hun eigen bloem creëren en die aan de bloemenzee toevoegen. In het hart van de bloem schrijven ze in hun eigen woorden hoe de Gulden Regel kan werken in hun eigen leven.

De wens om het verhaal op een tablet te zetten kwam voort uit de kwetsbaarheid van de VR brillen en de intensieve begeleiding die erbij nodig is. Uiteraard zijn dat kostbare aspecten aan deze, op zich voor de meeste kinderen, zeer geliefde middelen. Voor de vernieuwing van het Joods Museum junior zullen we de voor- en nadelen zorgvuldig afwegen waarbij dankzij deze testperiodes onze keuze goed kunnen onderbouwen.

Op basis van al onze bevindingen van de afgelopen jaren en op basis van onze eigen methodiek I ASK, is het inhoudelijk projectplan zich aan het vormen. Zowel op inhoudelijk als logistiek gebied is er inmiddels een ervaring van 25 jaar waarop we weloverwogen beslissingen kunnen nemen.

Het nieuwe Joods Museum junior baseert zich op het huidige museum. Een aantal, door onze doelgroep zeer gewaardeerde onderdelen, zal terugkomen in een aangepaste vorm in het nieuwe museum. Het museum zal meer gebruik maken van de verhalen die de diversiteit van het Joodse volk tekenen. Ook ziet het Joods Museum junior het als een kans en een noodzaak om het onderwerp Israël te adresseren. Alles in co-creatie, want een museum voor kinderen zal gemaakt worden mét kinderen.

Een financieringsplan is in ontwikkeling. Naast de kosten voor de herinrichting zullen ook bouwtechnische aanpassingen nodig zijn om de logistiek in het gehele gebouw te verbeteren. Kosten van audiovisuele producties zijn hoog. Mede om die reden is het onze intentie de exploitatiekosten mee te nemen in het financieringsplan zodat de begeleiding die nu eenmaal nodig is voor een goede overdracht aan kinderen, ook financieel gezien kan worden gerealiseerd.

I ASK

In 2025 groeide de I ASK methode gestaag door. Naast de oorspronkelijke methode die intentioneel werken tijdens rondleidingen op de museumvloer beoogt, groeit de behoefte om ook bij het ontwikkelen van tentoonstellingen en educatieve programma's aan te sluiten bij die werkwijze. Zo ontstond de backbone, een denkraam waaraan tentoonstellingsmakers, educatieve programma-ontwikkelaars en ook het museumbeleidsmakers zich kunnen scherp. Alles met de intentie om bezoekers beter contact met bezoekers te laten maken waardoor de kans toeneemt dat ze openstaan voor het opnemen van nieuwe informatie. Bezoekers kunnen zich verrijken met nieuwe ervaringen die beklijven en mogelijke aannames nuanceren. Een groeiend aantal musea toont interesse in de methodiek en volgt trainingen en workshops.

Externe partners maken kennis met de backbone, waaronder het Museum Catharijneconvent, de Anne Frank Stichting en WO2Net. De internationale belangstelling neemt toe, met trainingen bij The Lost Shtetl Museum in Litouwen en het Jüdisches Museum in Frankfurt. De aangrijpende geopolitieke gebeurtenissen, met name die in en om Israël, hebben een effect op bezoekers én medewerkers. Maatschappelijke spanningen klinken door op de museumvloer. Zowel intern als extern is er behoefte aan handvatten voor gesprekken over gevoelige onderwerpen op de museumvloer en achter de schermen. In samenwerking met onze vaste I ASK partner is de training Vreedzaam Nuanceren op de museumvloer ontwikkeld die professionals in binnen- en buitenland ondersteuning biedt in het omgaan met emoties, vooroordelen en verwachtingen van bezoekers.

Een hoogtepunt was de driedelige onlinetraining voor de *Association of European Jewish Museums*, het Europese netwerk voor Joodse musea. Naast een algemene kennismaking met I ASK voor meer dan 20 musea uit Europa is een training aangeboden die teweeg brengt dat kleine Joodse musea zich minder geïsoleerd voelen in de omgang met de actualiteit: *Peaceful Nuancing- A Practical Deep Dive* richt zich op manieren om effectief te reageren op moeilijke opmerkingen. Het helpt om een helder kader te formuleren voor programmering rond gevoelige thema's, waaronder het Israëlisch-Palestijns conflict. De training wordt enorm gewaardeerd door de deelnemers zoals blijkt uit een onder vele positieve reacties, van een collega uit Engeland: "Ik denk dat we allemaal weten hoe geïsoleerd we zijn als medewerkers van Joods culturele centra in Europa. Sommige uitdagingen zijn lokaal maar de meesten zijn universeel. Jullie maakten de ruimte om op een veilige manier bij elkaar te komen en elkaar te ondersteunen. De training en het framework van Vreedzaam Nuanceren dat jullie ontwikkelden, ondersteunen ons in ons werk en in de uitdagingen die wij zelf moeten aangaan in deze tijden."

Digitale Strategie

De werkgroep digitale strategie is in het afgelopen jaar regelmatig bij elkaar gekomen. Voor de huidige beleidsperiode 2025 – 2028 hebben we een digitale strategie geformuleerd waarbij we een onderscheid hebben gemaakt tussen wat we willen behouden, ontwikkelen en willen afbouwen. De digitale strategie heeft een interne bedrijfsmatige component en een externe, publieksgerichte kant.

Besloten is om ons als eerste te richten op de interne organisatie en de medewerkers te stimuleren om gebruik te maken van bestaande applicaties ten behoeve van de samenwerking, van projectmatig werken en van een efficiënte communicatie. Een inventarisatie is gemaakt organisatiebreed van het gebruik van Microsoft 365, van eventuele andere applicaties waarvan gebruik wordt gemaakt, en van het gebruik van AI. De uitkomst zal worden vertaald naar een plan van aanpak.

Wetenschap

Wetenschappelijk onderzoek is geen omschreven taak van het Joods Cultureel Kwartier maar bestaat desalniettemin in de vorm van intensieve samenwerking met universiteiten en hogescholen, in binnen- en buitenland. Desalniettemin leggen we onszelf voor het museale werk wetenschappelijke eisen op. Die wetenschappelijke kwaliteit zie je terug in het museaal onderzoek dat wordt uitgevoerd in het kader van tentoonstellingen en publicaties die aan wetenschappelijk normen voldoen. Verder leveren de algemeen directeur en conservatoren van het Joods Museum inhoudelijke bijdragen aan de wetenschap door middel van universitaire reguliere en gastcolleges, publicaties, lezingen en voordrachten over onderwerpen m.b.t. de joodse kunst, cultuur, religie en geschiedenis. We zijn partner in verschillende wetenschappelijke onderzoeken.

We noemen hier kort de twee belangrijkste lopende onderzoeken:

- het onderzoeksprogramma van het T.M.C. Asser Instituut ‘The Global City: Challenges, Trust and the Role of Law’. Promovendus Julia van der Krieke zal naar verwachting in 2025 promoveren op een proefschrift over de onderhandelingen over vestiging van de eerste Portugese joden in Amsterdam;
- vanaf 1 mei 2019 is een van de conservatoren een promotieonderzoek gestart over Nazi Looting and Postwar Restitution of European Judaica, aan het Institute of Culture and Heritage, Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam.

We zijn lid van het Netwerk Religieus Erfgoed van het Centrum voor Religieus Erfgoed van de Universiteit Groningen en leveren bijdragen aan congressen, workshops en publicaties. Een hier inhoudelijk aan gelieerd project is een promotieonderzoek aan de Universiteit van Amsterdam van Paul Ariese, docent aan de Reinwardt Academie, getiteld “The Sacred in Musealised Synagogue Space. Representation of Jewish Religious Life in the Amsterdam Jewish Cultural Quarter”. De algemeen directeur is eerste promotor.

De algemeen directeur is ook de eerste promotor voor een promotie over de vroegste geschiedenis van het Joodse boek in Amsterdam aan de UvA, uitgevoerd door de conservator van Ets Haim–Livraria Montezinos.

We nemen deel aan een onderzoeksproject van de Association of European Jewish Museums naar de roof van rituele voorwerpen, in samenwerking met een aantal andere Joodse musea in Europa.

In samenwerking met de gemeente Amsterdam en de UvA maken we het verleden van de Joodse gemeenschap in Amsterdam zichtbaar in het project De Joodse Stad. Er is begonnen met de wijk Vlooienburg en de omgeving rond het JCK in 2023 en vervolgd door Rapenburg en De Plantage in 2024. Deze deelprojecten zijn tot tevredenheid van de Partijen afgerond. Zomer 2025 is gestart met stadsdeel Oost.

Het Joods Cultureel Kwartier verricht samen met stagiairs van de UvA/VU master Curating Arts and Cultures onder leiding van de hoofdconservator / manager tentoonstellingen onderzoek naar de bewonersgeschiedenis en materiele cultuur in de voormalige Jodenbuurt in relatie tot de eigen collectie. De gegevens worden vastgelegd in een voor het Joods Cultureel Kwartier aangepaste onderzoekdatabase.

Het eerste deel hiervan over Rembrandts burens in de Jodenbreestraat, is afgerond en gepubliceerd in *Rembrandt Seen Through Jewish Eyes* (2023).

Een vervolg hierop in het kader van de tentoonstelling Mokum in samenwerking met de Nieuwe Kerk, werd uitgevoerd door de hoofdconservator / manager tentoonstellingen en een externe historicus en recent gepubliceerd in *Atlas van Mokum*.

De aanvraag bij het Cultuurfonds voor de aanstelling van een Junior conservator is gehonoreerd en biedt de gelegenheid voor ondersteuning van de hoofdconservator / manager tentoonstellingen in het onderzoek naar objecten in voorbereiding op een toekomstige vernieuwing van onze vaste opstellingen. Voor 2027 zal opnieuw een aanvraag voor de aanstelling van een junior conservator worden gedaan om dit onderzoek voort te zetten.

Activiteiten van het Menasseh ben Israel Instituut (MbII)

Het MbII voor Joodse sociaal-wetenschappelijke en cultuurhistorische studies is een academisch samenwerkingsverband tussen de UvA, de VU en het JCK.

Publieksactiviteiten

- Serie Scheuren in de Naoorlogse Ethiek. In deze serie gingen vier keer vier opiniemakers in gesprek naar aanleiding van door hen geschreven essays in *De Vrijdagavond*
 - 27/2 Uilenburgersynagoge, Joods en links met Jelle Zijlstra, Daphne Meijer, Keren Hirsch en Selma Leydesdorff
 - 27/3 Nationaal Holocaustmuseum, Hoe de Holocaust geschiedenis werd met Bertien Minco, Jaïr Strandens, Chaja Polak en Annemiek Gringold
 - 22/5 Nationaal Holocaustmuseum, Israël: garantie of risico? met Gideon Levy, Salomon Bouman, Frits Barend en Hella Rottenberg
 - 12/6 Nationaal Holocaustmuseum, De politisering van de strijd tegen antisemitisme met Leo Lucassen, Willem Wagenaar, Ido de Haan en Uri Rosenthal
- 4/4 Nationaal Holocaustmuseum, *Pressers Ondergang: De Vervolging van het Nederlandse Jodendom 1940-1945, Zestig Jaar Later* met Frank van Vree, Judith Belinfante, Jessica Durlacher en Hans Goedkoop. Tijdens dit symposium werd de door MbII uitgeschreven Hartog Beem prijs uitgereikt aan Jesse Breet en de publicatie van zijn winnende scriptie “Grootere diefstal bestond er dus niet. De roof van huisraden en het proces van Jodenvervolging in Nederland”, gepresenteerd.
- 7/4, Joods Museum, *Exporting Nuance, Importing Change, the Third Narrative* met Mirthe Frese, Ibrahim Abu Ahmad, Amira Mohammed, Itay Garmy, Sheher Khan, i.s.m. JCK, Jaïr Strandens, Dana Rentenaar.
- 3/5, De Balie, Evelien Gans Lezing met Simon Schama en Arnon Grunberg
- 26/5, Spui 25, *The Jewish Street in Paris and Amsterdam* symposium met Bart Wallet, Sietske van der Veen, Eric Le Bourhis en Sarah Gensburger
- 5/6, VU, Jessica Roitman, interview met Mark Mazower over de geschiedenis en betekenis van het woord antisemitisme
- 8-12/9, Portugese Synagoge, Summerschool: Kopstukken uit de Amsterdams-Sefardische geschiedenis met Irene Zwiep, Jessica Roitman, Heide Warncke, Sietske van der Veen en Tirtsah Levie Bernfeld
- 9/11, De Balie, *Zionism and Humanism, a Failed Marriage?* symposium met Vivian Liska, Bernard Wasserstein en Charles Lesch

Studia Rosenthaliana

MbII vormt het redactiesecretariaat en is betrokken bij de redactie van dit academisch tijdschrift voor Nederlands-Joodse geschiedenis: <https://www.aup-online.com/content/journals/17817838/>

Onderzoek

Onderzoek naar de geschiedenis van Joodse oorlogspleegkinderen (1940-1950) door Bert Jan Flim i.s.m. Amphora Books.

Podcasts

De vier afleveringen van Scheuren in de Naoorlogse Ethiek en het symposium Humanism and Zionism a Failed Marriage? zijn terug te luisteren als afleveringen van menassehcast.

(Media) optredens David Wertheim

- deelname panel, Dominicus Kerk Amsterdam, Uitverkoren, hoe Nederland aan zijn zelfbeeld komt, 23/2
- deelname podcast, De Toekomst van Herdenken, S1 A4, 8/4
- interview, De term zionisme valt steeds vaker, maar wat betekent het? Trouw, 13/5
- deelname podcast, 7 Dagen in november, A4, 16/5
- lezing, 'Over (anti-)zionisme en antisemitisme', Dorpskerk Bloemendaal, 2/11
- interview, 'Christenen voelen diepe verbondenheid met het Joodse volk, maar is dat andersom ook het geval?' Reformatorisch Dagblad, 28/6
- interview, Dit is de Dag, Radio 1, 22/8
- deelname panel, Rode Hoed Amsterdam, Deborah Feldman over Jodenfetisj, 8/11
- lezing, 'Zionisme als emancipatiebeweging', studiedag, Waar antizionisme heerst sterft de humaniteit, Stichting Platform Appèl Kerk en Israël, 24/11

Publicaties David Wertheim

- 'Marcia Luyten hoort de kritische Joodse intellectuelen niet,' De Vrijdagavond, 14-8-2025.
- 'Laat je niet verleiden om je geloof in het recht te verliezen, ook al is er alle aanleiding toe,' de Volkskrant, 5-6-2025.
- '2027 Die historische dagen zijn te historisch geworden,' in: 80 keer 2 minuten, Boom/ Nationaal Comité 4 en 5 mei, 2025.

Evenementen

De afdeling & Evenementen organiseert en coördineert de publieksprogrammering van het Joods Cultureel Kwartier. De publieksprogrammering heeft tot doel een verbreding en uitdieping van de thema's die door de vaste en tijdelijke tentoonstellingen in het Joods Museum en het Nationaal Holocaustmuseum worden aangedragen. Daarnaast binden we de achterban en trekken we nieuwe belangstellenden aan.

De evenementen zijn breed van opzet, van lezingen tot gesprekken, van 'curator's tours' tot symposia, van discussies tot themadagen en van filmvertoningen tot theatervoorstellingen. Hierbij is het aangaan van samenwerkingen met verschillende organisaties, sprekers en partners vanzelfsprekend.

Evenementen werden georganiseerd in het Joods Museum in het kader van de tentoonstellingen *Sex: Jewish Positions* en *Photo League* en in het Nationaal Holocaustmuseum in het kader van *Between You and Me: Memory Boxes* door Amos van Gelder en Amit Gur.

2025 was een meervoudig jubileumjaar. De stad Amsterdam bestond 750 jaar en gedurende het jaar waren er evenementen gericht op het Joodse aandeel in deze 750 jaar. Er was een theatervoorstelling over Samuel Sarphati - door de lezers van het Parool uitgeroepen tot de grootste Amsterdammer aller tijden -, een theaterprogramma over 750 jaar Amsterdam geschreven door Raoul Heertje, een muzikaal programma over de zoon van Mokum (Monne de Miranda) en lezingen over de zure stad met De Leeuw Zuurwaren, Henriette Pimentel en de Joodse Rembrandt.

In augustus bestond de Portugese Synagoge 350 jaar. De Portugese Gemeente organiseerde in samenwerking met het Joods Cultureel Kwartier een plechtige bijeenkomst op 7 september. Er werd een Summerschool georganiseerd in samenwerking met Menasseh ben Israel Instituut, een concert en diverse andere bijeenkomsten.

De jaarlijkse Jom ha'Sjoa herdenking en de Nationale Dodenherdenking stonden in het teken van 80 jaar na het einde van de oorlog. Rondom *International Holocaust Remembrance Day* is er een internationale samenwerking met *Theatre of Remembrance* begonnen om een jongeren voorstelling te maken in het Nationaal Holocaustmuseum. Op 5 mei was deze voorstelling opnieuw te zien.

Ook in kleinere programmering werd aandacht besteed aan 80 jaar na het einde van de oorlog, o.a. de herdenking van het einde van de oorlog in Joods-Nederlands Indië en een reünie van de toenmalige crèche kinderen.

In de Portugese Synagoge werden negen kaarslichtconcerten georganiseerd, met als hoogtepunt een uniek concert ter gelegenheid van 350 jaar Portugese Synagoge waarbij dezelfde muziek werd uitgevoerd als de muziek in 1675. Bibliotheek Ets Haim is regulier niet toegankelijk maar werd bijna maandelijks bezocht via een instaprondleiding. Alle rondleidingen in 2025 waren uitverkocht. In het Nationaal Holocaustmuseum spraken vijf ooggetuigen over hun ervaringen in de Tweede Wereldoorlog. Er waren meerdere boek- en filmpresentaties en de jaarlijkse Museumnacht was een wervelende nacht in het Joods Museum en de Portugese Synagoge. We zijn begonnen met een jaarlijkse Purim Party, waarvan de eerste editie in samenwerking met Oy Vey werd georganiseerd. Het Nationaal Holocaustmuseum was de host van de Claims Conference, voor een 3-daagse internationale conferentie. Het totaal bezoekers aan de ca. 150 evenementen in 2025 bedroeg bijna 12.000 personen.

Verhuur en boekingen

De afdeling Sales & Evenementen organiseert de verhuur in het Joods Cultureel kwartier. Het karakter van verhuur is verschillend, dit kunnen externe evenementen zijn die plaatsvinden in één van de locaties, b.v. boek- of filmpresentaties of ontvangsten maar ook kleinschalige vieringen zoals een jubileum of een verjaardag.

Sales is verantwoordelijk voor de boekingen - individueel of in groepsverband, uit binnen- en buitenland – voor een bezoek aan een of meer locaties van het Joods Cultureel Kwartier, met of zonder rondleider. Daarnaast is een belangrijke taak de organisatie van schoolgroepen die met een educatief onderwijsprogramma het Joods Cultureel Kwartier bezoeken. Het Joods Cultureel kwartier is partner van de Museum Plus Bus en ontvangt het hele jaar door groepen ouderen die niet meer zelfstandig een museum kunnen bezoeken.

De samenwerkingen met toeristische organisaties uit binnen- en buitenland, evenals de deelname aan de toeristische beurzen - zoals in Berlijn en Londen - hebben bijgedragen aan

een bezoek van ruim 12.000 aangekondigde bezoekers in georganiseerd groepsverband. De belangrijkste internationale herkomstmarkten van 2025 zijn de Verenigde Staten, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland.

Naast het (inter)nationale groepsbezoek vormt ook het schoolbezoek een belangrijk onderdeel. In 2025 bezochten 2.820 leerlingen uit het basisonderwijs het Joods Cultureel Kwartier, evenals 15.501 leerlingen uit het voortgezet onderwijs. Het totale aantal leerlingen komt daarmee uit op 18.321. Ten opzichte van 2024, toen 14.024 leerlingen deelnamen aan een schoolbezoek, betekent dit een groei van bijna 31%.

In 2025 is de gemeentelijke subsidieregeling van de Gemeente Amsterdam voor derde klassen verder onder de aandacht gebracht bij scholen. Dankzij deze regeling kunnen Amsterdamse derde klassen vanaf schooljaar 2024/2025 tot en met het einde van schooljaar 2026/2027 kosteloos een educatief programma in het Holocaustmuseum volgen. De kosten van het programma worden door de gemeente vergoed. We zien dat steeds meer Amsterdamse scholen gebruikmaken van deze mogelijkheid, wat bijdraagt aan een bredere toegankelijkheid van het educatieve aanbod en een groeiend aantal schoolbezoeken. Bij het maken van een reservering kunnen scholen aangeven dat zij gebruik willen maken van deze regeling.

Samenwerking

In aanvulling op de samenwerking expliciet genoemd in dit bestuursverslag, noemen we de bestaande samenwerkingen:

- Association of European Jewish Museums (AEJM) – vereniging van Europese musea gericht op het leren van elkaar, het delen van ervaring, het opleiden van specialisten op het joods museaal gebied en het stimuleren van ondersteuning en samenwerking. Petra Katzenstein, manager Kindermuseum en Bijzondere Projecten, is toegetreden tot het bestuur
- De Plantage - Oase van Amsterdam - een samenwerkingsverband tussen culturele instellingen, midden- en kleinbedrijven, ondernemers, kennis- en andere organisaties en bewoners-, vrienden- en andere verenigingen, in de oostelijke binnenstad, gericht op positionering van De Plantage buurt in Amsterdam en op gezamenlijke duurzame bedrijfsvoering van de instellingen. De zakelijk directeur is voorzitter van het bestuur van De Plantage Amsterdam.
- Stichting Musea en Herinneringscentra 40 – 45 (SMH) – samenwerkingsverband (geïnitieerd en opgericht door Joods Museum en AFS) dat zich onder meer ten doel stelt de herinnering aan WO II levend te houden, elkaar te ondersteunen door uitwisseling van informatie en samenwerking op punten van gemeenschappelijk belang en gesprekspartner te zijn voor overheid en fondsen. De zakelijk directeur is penningmeester van het SMH-bestuur.
- De Museum Plus Bus - een samenwerkingsverband van diverse musea om groepen senioren uit verzorgingshuizen of met thuiszorg gratis een van de deelnemende musea te laten bezoeken. De Stichting Museum Plus Bus is gehuisvest in het Joods Cultureel Kwartier. De zakelijk directeur is voorzitter van het bestuur van Stichting Museum Plus Bus.
- Overleg Amsterdamse Musea (OAM) – een samenwerkingsverband van Amsterdamse Musea met als doel het versterken van de positie van de geregistreerde musea in Amsterdam door het bevorderen van een goede samenwerking tussen de aangesloten musea middels collectieve promotie, kennisdeling en belangenbehartiging. De zakelijk directeur is lid van het bestuur van SAM.

- **Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Knowledge Mile** – Een gemeenschappelijk initiatief van grote en kleine ondernemers, instellingen, gebruikers en eigenaren op de Knowledge Mile om samen te investeren in een beter werk- en leefklimaat. Op de Knowledge Mile zijn circa 200 bedrijven, hotels, musea, maatschappelijke en gemeentelijke instellingen verenigd in de BIZ. De zakelijk directeur is voorzitter van het BIZ bestuur.

Mede dankzij bestaande samenwerkingsverbanden is de drempel om collega-musea te benaderen met allerlei vragen laag. Omgekeerd geldt ook dat medewerkers en directie genegen zijn om (kleinere) collega-musea te adviseren en met hen kennis te delen.

Personeel & Organisatie

Per 1 januari 2025 zijn we overgestapt op een nieuw softwarepakket dat werk uit handen neemt van de afdeling P&O. In 2025 zijn reeds goede stappen gezet, in 2026 zal het gebruik van de software geoptimaliseerd worden.

In het kader van de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties geldt dat met ingang van 1 januari 2025 de Belastingdienst volledig gaat handhaven op schijnzelfstandigheid. Alle zzp-overeenkomsten zijn inmiddels geverifieerd, in de praktijk wordt steeds een zorgvuldige afwegingskader gehanteerd terwijl in het nieuwe softwarepakket een ZZP-administratie wordt bijgehouden.

We stimuleren medewerkers te werken aan persoonlijke ontwikkeling door hen uit te nodigen over trainingen en cursussen na te denken en door dit vervolgens te faciliteren. Op het niveau van de organisatie hebben we gemeend te moeten investeren in een training projectmanagement. Wij denken dat projectmatig werken bijdraagt aan afdelingoverstijgend samenwerken en aan de slagvaardigheid van de organisatie.

De externe vertrouwenspersoon heeft een rapport opgesteld over 2025. Net als in het 2024 jaar zijn er in het afgelopen jaar geen meldingen binnengekomen bij de vertrouwenspersoon, noch formele meldingen, noch meldingen, noch advies- of informatievragen. Een gesprek tussen vertrouwenspersoon, directie en HR adviseur moet nog plaatsvinden.

Eind september 2025 hebben alle medewerkers een brief ontvangen met informatie over de indeling van hun functie, de consequentie daarvan, de vervolgpcedure en achtergrondinformatie. De indeling is naar aanleiding van het nieuwe Handboek functie-indeling, als onderdeel van de Museum CAO dat in 2024 gereed is gekomen. Slechts een medewerker heeft bezwaar aangetekend tegen de indeling. Op het moment van schrijven dit verslag loopt deze procedure nog.

We zijn blij met de nieuwe HR adviseur die begin van het lopende jaar gestart is. Met het nieuwe softwarepakket en de juiste deskundigheid en ervaring in huis kunnen we goede stappen zetten.

Facilitaire afdeling

In 2026 zullen de Technische Dienst en ICT met elkaar een afdeling vormen, de facilitaire afdeling.

Verslagjaar

De Technische Dienst heeft de afgelopen jaren hard gewerkt om grip te krijgen op het onderhoud en de samenwerking met onze drie onderhoudspartijen. Het was een periode vol uitdagingen: dossiers moesten op orde worden gebracht, onverwachte storingen en gebreken bleven zich aandienen en de financiële middelen waren nog niet afgestemd op het nieuwe Meerjaren Onderhouds- en Investeringsplan (MOIP). Daar kwam bij dat er medewerkers uitvielen, waaronder in 2024 – 2025 het hoofd van de afdeling.

Eind 2025 durven we te zeggen dat het overzicht terugkomt en dat de juiste basis is gelegd voor een afdeling waar sprake is van een situatie van planning & control. De stand van zaken eind 2025:

- De samenwerking met onze onderhoudspartijen loopt efficiënter. Maar we zijn er nog niet, een verdere optimalisatie is gewenst.
- Onverwachte storingen zijn nog steeds niet uitgesloten maar door verbeterde monitoring en meldingssystemen krijgen we er steeds meer grip op.
- De afstemming tussen de Financiële Administratie en Technische Dienst over het MOIP is verbeterd waardoor we nu het onderhoud kunnen gaan plannen.

Vooruitblik 2026 - 2029

De onderhoudscontracten met de drie aannemers zijn aangegaan voor tweemaal drie jaar, waarvan de eerste termijn van drie jaar in maart respectievelijk mei 2026 afloopt. De tweede termijn biedt ons de kans om het preventief klein en groot onderhoud verder op de rit te krijgen en waar nodig nog strakker te trekken. Met voldoende financiële middelen en capaciteit kunnen we ervoor zorgen dat we over drie jaar weer in een overzichtelijke en beheersbare staat van onderhoud verkeren. Dit stelt ons in staat om medio 2028 de nieuwe onderhoudsaanbestedingen sneller en overzichtelijker uit te voeren, met een compleet dossier en een uitstekende staat van onderhoud als uitgangspunt.

Inrichting van de afdeling

In het bijzonder door de uitbesteding van het onderhoud aan onderhoudspartijen is andere kennis en kunde gewenst op de afdeling Technische Dienst. Naast het optimaliseren van facilitaire voorzieningen en het meewerken aan de opbouw van tentoonstellingen en evenementen, wordt contractbeheer op de afdeling steeds belangrijker.

Bij de afdeling ICT heeft een vergelijkbaar proces plaatsgevonden: uit de brandblusmodus komen en een IT afdeling neerzetten die problemen kan oplossen en IT zaken initieert op basis van een strategie. Applicaties zijn (zoveel mogelijk) naar de cloud gebracht en het beheer van deze applicaties is uitbesteed aan leveranciers op basis van SLA's.

Doordat technische installaties steeds meer gebruikmaken van IT, is er bovendien sprake van een toenemende verwevenheid tussen de beide afdelingen:

In 2026 worden beide afdelingen samengevoegd tot de Facilitaire afdeling onder het huidige hoofd van de Technische Dienst. Dit zal ten goede komen aan de coördinatie van werkzaamheden en duidelijkheid over verantwoordelijkheden.

Gebouwonderhoud en Meerjaren Onderhoud- en Investeringsplan (MOIP)

Het MOIP is instrumenteel bij de financiële planning. Het is belangrijk om over voldoende middelen te beschikken om het beheer bij te houden en tevens om over reserves en/of voorzieningen te beschikken voor uitgaven in de toekomst en om grote tegenvallers op te kunnen vangen. Bij het Joods Museum en bij de Vriendenstichting staan deze middelen en reserves los van de exploitatiekosten. De reserves zijn op dit moment onvoldoende. Op basis

van het lopende MOIP moeten wij concluderen dat de subsidie voor het groot onderhoud, gebaseerd op een percentage van de opstalverzekering, onvoldoende is om voldoende reserves op te bouwen. Dit melden wij in onze gesprekken ook consequent aan het Ministerie van OCW.

De afgelopen jaren hebben zeer weinig vervangings- en vernieuwingsinvesteringen plaatsgevonden. Veel groot onderhoud werkzaamheden waren weliswaar gepland maar zijn om uiteenlopende redenen niet gerealiseerd. Ook in 2025 is minder groot onderhoud uitgevoerd dan gepland. Volgens het MIOP zou in 2025 voor circa € 516.000 uitgevoerd gaan worden. Uiteindelijk is er voor € 75.000 groot onderhoud uitgevoerd. Het geplande onderhoud in 2025 is doorgeschoven naar latere jaren. Dit verklaart ook de toename van de voorziening per jaareinde 2025 t.o.v. van voorgaand jaar waarbij ook rekening is gehouden met de prijsontwikkeling.

Het Joods Cultureel Kwartier heeft de afgelopen jaren geen beroep gedaan op de Stichting Vrienden voor aanvullende financiering voor het MOIP maar doet dat dit jaar wel. Met de Stichting Vrienden hebben we eind 2025 afspraken gemaakt over een structureel hogere bijdrage en een extra onderhoudsbijdrage. Tevens zullen we een beroep doen op bestemmingsfondsen bij de Stichting Vrienden voor de financiering van investeringen.

Noch in 2024, noch in 2025 zijn er DUMO-investeringen gedaan. De gelden staan gereserveerd op de balans.

We houden er verder rekening mee dat we gelden zullen moeten lenen via het NRF Duurzaamheidsfonds.

Inmiddels is het MOIP voor het Nationaal Holocaustmuseum gereed. Aangezien dit pand recent is verbouwd, vallen de bedragen lager uit. Deze kosten zullen moeten worden meegenomen in de meerjarenbegroting. Met het Ministerie van VWS wordt gesproken over een bijdrage in de kosten.

Veiligheid

Veiligheid is binnen het Joods Cultureel Kwartier een punt van grote aandacht en tevens een zeer kostbaar onderdeel van de operatie. In het bestuursverslag 2024 hebben we de veiligheidsdoelstellingen toegelicht, alsook hoe we ingesteld zijn op bepaalde dreigingen en scenario's hebben uitgeschreven. Veiligheid stoelt op een geïntegreerd samenspel van organisatorische, bouwkundige en elektronische maatregelen terwijl alle locaties hetzelfde niveau van beveiliging hebben waarbij het Nationaal Holocaustmuseum als de standaard geldt.

In 2025 hebben we met succes een beroep gedaan op de Regeling veiligheid Joodse instellingen 2025. We ontvingen het maximale bedrag voor de ophoging, met ingang van 2024, van het aantal beveiligers en voor het cybersecurityproject. In 2026 zullen we opnieuw een beroep doen op deze regeling.

Door het Ministerie van OCW zijn we opgeroepen tot het vergroten van de weerbaarheid van de collecties. Het integraal veiligheidskader, dat afgerond zal worden in het tweede kwartaal van 2026, is hierin instrumenteel. Met het integraal veiligheidskader werken we aan een onderling samenhangend op elkaar afgestemd geheel beleidsdocumenten, verantwoordelijkheden, procedures en maatregelen en richtlijnen om mensen, collecties, gebouwen, informatie en processen te beschermen tegen risico's van uiteenlopende aard.

Daarbij richten we ons op alle vormen van veiligheid: fysieke veiligheid, brandveiligheid, informatie- en cyberveiligheid, sociale veiligheid en continuïteit.

Informatie- en cyberveiligheid

In 2025 zijn we gestart met het project informatie- en cyberveiligheid dat we als onderdeel van het integraal veiligheidskader in 2026 hopen af te ronden. Een extern bureau is gevraagd een uitgebreide informatie- en cyberveiligheid audit uit te voeren. Het voornaamste doel is het identificeren van kwetsbaarheden en het aanbevelen van risicobeperkende strategieën, daarbij zullen de normen van ISO 27001 al uitgangspunt worden genomen. De inventarisatie is inmiddels afgerond. Het is een intensief en kostbaar traject waar naar verachting nog veel werk uit zal voortvloeien.

Visitatie

Eind 2024 was het Joods Cultureel Kwartier aan de beurt voor de visitatie. In overleg met de het Ministerie van OCW en de visitatiecommissie is besloten naar het gehele Joods Cultureel Kwartier te kijken. Het concept rapport ontvingen wij 11 februari 2025, het definitieve rapport met de appreciatie zijn medio maart op de website van het Joods Cultureel Kwartier gepubliceerd. .

Wij hebben het proces van de visitatie als waardevol ervaren. Het was goed om een zo groot en divers mogelijke groep van medewerkers zowel bij de zelfevaluatie als bij de visitatiedag zelf te betrekken. De complimenten als ook de meeste aanbevelingen uit het rapport, hebben we graag in ontvangst genomen. De aanbeveling van de commissie om extra taken op te pakken nemen we niet over. Wij zullen prioriteiten moeten stellen en hoewel de samenwerking met verschillende universiteiten intensief is, is wetenschappelijk onderzoek geen omschreven taak van het museum. Mede op aanbeveling van de commissie zijn in 2025 een krachtige visie, missie en strategie geformuleerd.

Tot slot de opmerkingen die in het visitatierapport gemaakt zijn aangaande diversiteit en inclusie: de weerspiegelen naar ons idee slechts ten dele de realiteit. Er zijn tal van voorbeelden te geven, bijvoorbeeld in onze actuele programmering en in onze keuze van samenwerkingspartners, waarin duidelijk zichtbaar is dat diversiteit en inclusie de volle aandacht van de organisatie hebben. Andere opmerkingen uit het rapport zoals met betrekking tot vereenvoudiging van de governance zijn afgerond dan wel in gang gezet.

In 2025 is in opdracht van het ministerie van OCW het visitatiekader 2021 – 2024 geëvalueerd en herzien.

Strategische punten voor de huidige beleidsperiode

- Expliciet profileren en positioneren van het Joods Cultureel Kwartier
- Versterken doelgroepgericht aanbod
- Uitbouwen van de autoriteit van het Joods Cultureel Kwartier op het gebied van Joods erfgoed in Nederland
- Bouwen aan een robuuste organisatie

Specifieke activiteiten op de agenda voor 2026

- Zeker stellen continuïteit en aanvullende subsidie voor het Nationaal Holocaustmuseum
- Optimaliseren gebruik nieuw softwareprogramma
- Weerbaarheid, inclusief informatie- en cyberveiligheid

- Vernieuwing Joods Museum junior
- Proces richting vernieuwing Joods Museum
- Op het gebied van HR:
 - Een efficiënte on-boarding en exit procedure;
 - Moderne en gebruiksvriendelijke recruitment omgeving;
 - Gesprekkencyclus met oog voor ontwikkeling;
 - Uitvoeren van een Medewerkers tevredenheid onderzoek;
 - Duidelijk, actueel en toegankelijk HR beleid;

Samenvatting van de begroting 2026

Stichting Joods Museum en Stichting Hollandsche Schouwburg

Begroting Joods Museum 2026	In euro's	Begroting Hollandsche Schouwburg 2026	In euro's
	Begroting		Begroting
BATEN	2026	BATEN	2026
Opbrengsten		Opbrengsten	
Totaal opbrengsten	1.456.865	Totaal opbrengsten	939.712
Bijdragen		Bijdragen	
Totaal bijdragen	6.501.531	Totaal bijdragen	2.016.950
Som der baten de solv	7.958.296	Som der baten	2.956.662
LASTEN		LASTEN	
Publieksfuncties		Publieksfuncties	
Totaal publieksfuncties	4.307.007	Totaal publieksfuncties	3.698.773
Overige functies		Overige functies	
Totaal overige functies	3.536.466	Totaal overige functies	1.036.310
Som der lasten	7.7.843.473	Som der lasten	4.735.083
	114.823		
EXPLOITATIESALDO BASIS		EXPLOITATIESALDO BASIS	-1.778.421
Algemene reserve	114.823	Resultaatbestemming:	
		Egalisatiefonds NHm - afschrijvingen	-1.206.309
		Egalisatiefonds NHm – exploitatie	-572.112

Amsterdam, 15 april 2026

E.G.L. Schrijver
algemeen directeur

E.L.M. Bijvoet
zakelijk directeur

Verslag Raad van Toezicht Joods Museum

Vergaderingen en agenda

In het verslagjaar is de Raad van Toezicht vijfmaal bijeengekomen, verspreid over het jaar. De auditcommissie is in april 2025 en april 2026 apart samengekomen om respectievelijk de jaarrekening 2024, en de jaarrekening 2025 te bespreken. De besprekingen over de jaarrekeningen waren in aanwezigheid van de externe accountant. De audit commissie heeft gedurende het jaar tussentijds regelmatig overleg gevoerd met de directie over de voortgang van de financiële resultaten.

Voor de agenda van de Raad van Toezicht is een kalender opgesteld. Een aantal onderwerpen keert standaard terug op de agenda. Andere onderwerpen zijn gebonden aan de periode van het jaar. Tenminste eenmaal per jaar spreekt de Raad van Toezicht met de Ondernemingsraad van de organisatie, in afwezigheid van de directie. De vergadering van de Raad van Toezicht begint gewoonlijk met een presentatie van een medewerker van het Joods Museum. In beginsel komen alle afdelingen aan de beurt, inhoudelijk en ondersteunend. De onderwerpen die gepresenteerd worden zijn dan ook zeer gevarieerd. Op deze manier leert de Raad van Toezicht de organisatie kennen en v.v. De onderwerpen uit 2025 waren: het proces in kader van de totstandkoming van programmalijn ‘actualiteiten’ en de reizende tentoonstelling Charlotte Salomon.

Speciale aandacht

Naar aanleiding van de dalende bezoekersaantallen en de financiële consequenties daarvan, gegeven ook de resultaten van het jaar 2024, vond op verzoek van de Raad van Toezicht in november 2025 een extra vergadering plaats. De Raad van Toezicht wilde meer inzicht krijgen in de meerjarenbegroting zoals door de directie opgesteld en voorgelegd. Het was een constructieve vergadering. De Raad van Toezicht is zich bewust van het gegeven dat de (geopolitieke) situatie op korte - en middellange termijn niet snel zal veranderen en van de kwetsbare financiële situatie van het Joods Cultureel Kwartier dientengevolge. De toezichthoudende rol past zich hierop aan, terwijl er tegelijk met vertrouwen naar de toekomst wordt gekeken. Vragen aan de hand waarvan de extra vergadering plaatvond:

- Een onderbouwing van de geprognoseerde bezoekersaantallen, inclusief risicoanalyse in geval van tegenvallende aantallen en inzicht in mogelijke mitigerende maatregelen.
- Initiatieven om meer bezoekers te trekken.
- Onderbouwing van de voorziene steun van de Stichting Vrienden. Inzicht in plannen en verwachtingen met betrekking tot private donaties.
- Inzicht in de aanpak van de campagne voor aanvullende subsidie ten behoeve van het Nationaal Holocaustmuseum.
- Inzicht in de oorzaken van de stijging van de personele lasten.
- Uitwerking van een aantal meerjaren-scenario's.
- Mogelijkheden voor kostenbesparingen op korte en langere termijn.
- Plan van aanpak voor de vernieuwing (herijking) van het Joods Museum.

In 2025 heeft de Raad van Toezicht het jaarlijkse contact gehad met de externe Vertrouwenspersoon. In 2025 zijn er geen meldingen bij de vertrouwenspersoon gedaan door medewerkers.

In de december vergadering van de Raad van Toezicht is het advies 'Toezicht in de Culturele sector' van de Raad voor Cultuur besproken. Naar aanleiding waarvan onder meer is besloten tot een zelfevaluatie in 2026 langs de lijnen van het advies.

Werkgeversrol

Afhankelijk van de agenda's spreken aan het eind van het jaar, of aan het begin van het nieuwe jaar, twee leden van de Raad van Toezicht met de beide directieleden. De gesprekken zijn met de directieleden afzonderlijk en aansluitend met de beide leden in een gezamenlijk gesprek. Van de evaluatiegesprekken met de directie worden verslagen gemaakt en aan het dossier toegevoegd. Tijdens deze gesprekken wordt ook naar de nevenfuncties van de bestuurders gevraagd. Hierover is in het directiereglement afgesproken dat de directie elke nevenfunctie meldt aan de Raad van Toezicht. Als uitgangspunt geldt dat voorafgaande toestemming is vereist bij betaalde nevenfuncties en bij onbetaalde nevenfuncties met een potentieel tegenstrijdig belang. De beoordeling van de beloning van directie wordt mede gezien in het licht van eventuele inkomsten uit nevenactiviteiten.

Functioneren Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft eenmaal in afwezigheid van de directie vergaderd om haar eigen functioneren te evalueren.

Ten aanzien van belangenverstrengeling geldt dat de Raad van Toezicht zich op de eerste plaats vergewist van de onafhankelijkheid van haar leden. Indien (mogelijke) belangenverstrengeling zich voordoet, wordt dit gemeld bij de voorzitter van de Raad van Toezicht. Voorts is vastgelegd dat een lid van de Raad van Toezicht niet in concurrentie treedt met de organisatie, geen schenkingen in relatie tot het Joods Cultureel Kwartier aanneemt, zich geen ongerechtvaardigd voordeel verschaft ten laste van de organisatie en geen zakelijke kansen benut die de organisatie toekomen.

Overige

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging. De relevante (neven)functies van de leden van de Raad van Toezicht worden in het bestuursverslag opgenomen. Op basis van de nieuwe statuten zijn twee opeenvolgende termijnen van vier jaar voor de leden van de Raad van Toezicht mogelijk. In de praktijk wordt per termijn bekeken of gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheid van een tweede termijn. Het rooster van aftreden wordt jaarlijks geagendeerd.

Per 1 februari 2025 eindigde de tweede termijn van mevrouw Joseph – Jowell. Per 15 april 2025 zijn mevrouw Coronel en de heer Levi toegetreden tot de Raad van Toezicht. Op 5 november 2025 is de heer Hollander teruggetreden. De tweede termijn van de heer Aronson eindigde per eind 2025.

Om in staat te zijn goede nieuwe leden te werven en om in de huidige en voorliggende periode van geopolitieke spanning continuïteit binnen de Raad van Toezicht te verzekeren, zijn de statuten met goedkeuring van de Minister van OCW aangepast. Dat wil zeggen dat in uitzonderlijke gevallen, mits goed gemotiveerd, de tweede benoemingstermijn van een lid van de Raad van Toezicht eenmalig door de Raad van Toezicht verlengd kan worden met een periode van maximaal twee jaar. De benoemingstermijn van mw. Van der Hart is met maximaal twee jaar verlengd. Begin 2026 zijn twee vacatures (financiën en juridisch) voor leden van de Raad van Toezicht geplaatst op de website van het Joods Cultureel Kwartier en op de website culturele-vacatures.nl. Begin 2026 is mevrouw Den Tonkelaar toegetreden tot de Raad van Toezicht ter vervanging van de heer Aronson.

De Raad van Toezicht van het Joods Museum streeft naar evenwichtige verdeling van leeftijd, geslacht, ervaring en de culturele/religieuze Joodse achtergrond van haar leden. Voor de leden is een algemeen profiel opgesteld, voor de voorzitter een specifiek profiel.

Tot slot

De Raad van Toezicht spreekt haar dank en waardering uit aan de directie van het Joods Cultureel Kwartier en alle medewerkers die zich met enthousiasme en toewijding blijvend hebben ingezet in tijden van grote geopolitieke spanning ,die zijn invloed doet gelden op onze musea. De Raad van Toezicht dankt ook alle donateurs en subsidienten zonder wie het Joods Cultureel Kwartier niet zou kunnen bestaan

Tot slot wil de Raad van Toezicht haar grote dank uitspreken voor de aanvullende incidentele subsidie in 2026 die het Ministerie van OCW voor het Joods Cultureel Kwartier gereserveerd heeft. We zijn blij met en waarderen zeer de grote betrokkenheid die hier uitspreekt.

De relevante (neven)functies van de leden van de Raad van Toezicht

J.L. Davidson

Bestuurslid Stichting Turing Foundation

Bestuurslid Bischoffsheim Stichting

Bestuurslid Stichting Menasseh ben Israel Instituut

Bestuurslid Stichting Gan Hasjalom

Lid Raad van Toezicht van de Hortus Botanicus Amsterdam

Voorzitter bestuur Stardust Foundation

Bestuurslid Strijkkwartet Biënnale Foundation

Commissaris Rode Kruis Ziekenhuis

R.D. Aronson

Eigenaar Aronson Antiquairs

AvroTros, specialist Tussen Kunst en Kitsch

Bestuurslid Stichting Royal Delft Museum

Lid EAC Cultural Heritage team, European Commission

Mw. B. Coronel

Director of Production Hollands Licht

S. Van der Hart

Officier van Justitie

Lid Commissie Joods erfpachttegoeden van de gemeente Amsterdam

Lid Begeleidingscommissie onderzoek Joodse oorlogswezen (JMW)

F. Hollander

Waarnemer Raad van Toezicht Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier

DGA Shef Holding BV

Raad van Advies Alpha Sights Ltd.

S.D. Joseph-Jowell

Zelfstandig grafisch ontwerper visuele communicatie

Bestuurslid Israëlectie

Voorzitter women's division Israëlectie

Voorzitter European women's division Keren Hayesod

Dhr. M.M. Levi

Voorzitter raad van bestuur NWO - bezoldigd

Hoogleraar geneeskunde UvA en Amsterdam UMC

Professor of Medicine, University College London, UK

Lid Raad van Toezicht, Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis/ Nederlands Kanker Instituut

Lid Raad van Toezicht Nederlandse Transplantatie Stichting

Lid Raad van Toezicht De Joodsche Invalide

Voorzitter stichting Atheros

Penningmeester stichting Amstol

Lid bestuur Möller Foundation

Voorzitter International Scientific Advisory Committee, Nederlandse Hartstichting

Onafhankelijk voorzitter Expertgroep IJmond, Ministerie van I&W

Lid Paleiscommissie Koninklijk Huis

Vicevoorzitter Raad van Commissarissen, Levensverzekeringsmaatschappij de Hoop

Lid Educational and Guideline Committee, International Society on Thrombosis and Hemostasis

Fellow of the Royal Colleges of Physicians, UK

Lid van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen

Voorzitter International Self-management Anticoagulation Society -

Associate editor van de European Journal of Internal Medicine, Journal of Thrombosis and

Haemostasis, Clinical Science, Thrombosis Research, Internal and Emergency Medicine, en

Seminars in Thrombosis and Hemostasis

Columnist Het Parool, HP/De Tijd, Medisch Contact

H. Troostwijk

Vicevoorzitter Pensioen- en uitkeringsraad

Voorzitter Adviescommissie benoeming leden van de restitutiecommissie

Lid van de commissie voor verweerde Joodse roofofstal

GECONSOLIDEERDE BALANS per 31 december

(na resultaatbestemming)

ACTIVA	Noot	2025	2024
		€	€
Materiële vaste activa	1	22.686.147	23.813.292
Totaal vaste activa		22.686.147	23.813.292
Voorraden	2	438.417	577.264
Vorderingen	3	2.322.381	3.326.533
Liquide middelen	4	2.401.082	1.040.762
Totaal vlottende activa		5.161.880	4.944.559
TOTAAL ACTIVA		27.848.027	28.757.851
PASSIVA		2025	2024
		€	€
Algemene reserve	5	-308.008	-371.635
Overige bestemmingsfondsen	6	23.675.631	25.281.550
Totaal eigen vermogen		23.367.623	24.909.915
Voorziening groot onderhoud en gebouwen	7	1.578.548	1.358.795
Overige voorzieningen		107.773	95.795
Langlopende schulden	8	270.368	279.545
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW	9	798.098	399.098
Schulden aan leveranciers		531.818	628.502
Loonheffingen en pensioenen	10	319.816	246.217
Overige schulden	11	630.158	503.628
Overlopende passiva	12	243.825	336.356
Totaal Kortlopende schulden		2.523.715	2.113.801
TOTAAL PASSIVA		27.848.027	28.757.851

GECONSOLIDEERDE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING

BATEN	Noot	2025	begroting	2024
		€	€	€
Eigen inkomsten				
<i>Publieksinkomsten binnenland</i>	13	2.353.881	2.652.654	2.733.171
Kaartverkoop		2.045.248	2.288.000	2.390.798
Overige publieksinkomsten		308.633	364.654	342.373
<i>Publieksinkomsten buitenland</i>		50		10.000
Totaal publieksinkomsten		2.353.931	2.652.654	2.743.171
Overige directe inkomsten	14	196.617	274.545	108.384
Totale directe inkomsten		2.550.548	2.927.199	2.851.555
Indirecte inkomsten		0		0
Private middelen - particulieren incl vriendenvereniging		1.565.934		1.880.674
Private middelen - private fondsen		1.154.523		1.176.560
Private middelen - bedrijven		223.815		125.825
Totaal bijdragen uit private middelen	15	2.944.272	759.600	3.183.058
Totaal eigen inkomsten		5.494.820	3.686.799	6.034.613
Subsidies				
<i>Totaal structurele subsidies OCW</i>	16	5.210.998	5.045.091	5.041.529
Regeling specifiek cultuurbeleid		3.779.508	3.727.000	3.627.000
Erfgoedwet onderdeel huisvesting		1.013.582	917.046	1.013.484
Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer		417.908	401.045	401.045
Totaal structurele subsidies		5.210.998	5.045.091	5.041.529
Incidentele publieke subsidies	17	1.789.846	1.500.000	5.120.056
Totale subsidies		7.000.844	6.545.091	10.161.585
TOTALE BATEN		12.495.664	10.231.890	16.196.198
LASTEN				
Personeelslasten	18	7.192.379	6.948.305	7.328.681
Huisvestingslasten	19	1.682.752	1.351.279	1.742.414
Afschrijvingen	20	1.315.434	86.000	1.010.951
Aankopen		59.408	-	90.668
Overige lasten	21	3.810.525	2.235.022	4.613.051
TOTALE LASTEN		14.060.498	10.620.606	14.785.765
Saldo rentebaten /-lasten		-1.564.834	-388.716	1.410.433
		22.545	0	21.195
EXPLOITATIERESULTAAT		-1.542.289	-388.716	1.431.628
Het resultaat is als volgt bestemd:				
Mutatie bestemmingsfonds NHm		-1.605.916		1.987.824
Mutatie algemene reserve		63.627		-581.195
Mutatie Frederik Polak en Griet Polak-Asscher Fonds		0		25.000
		-1.542.289		1.431.629

GECONSOLIDEERDE FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING

FUNCTIONEEL	Totaal	Publieks- activiteiten	Collectie- beheer	Algemeen beheer
BATEN				
Eigen inkomsten				
<i>Publieksinkomsten binnenland</i>	2.353.881	2.353.881	0	0
- Kaartverkoop	2.045.248	2.045.248	0	0
- Overige publieksinkomsten	308.633	308.633	0	0
<i>Publieksinkomsten buitenland</i>	50	50	0	0
Totaal publieksinkomsten	2.353.931	2.353.931	0	0
Overige directe inkomsten	196.617	196.617	0	0
Totale directe inkomsten	2.550.548	2.550.548	0	0
Indirecte inkomsten	0	0	0	0
- particulieren incl. vriendenvereniging	1.565.934	1.506.526	59.408	0
- private fondsen	1.154.523	1.154.523	0	0
- bedrijven	223.815	223.815	0	0
Totaal bijdragen uit private middelen	2.944.272	2.884.864	59.408	0
Toaal eigen inkomsten	5.494.820	5.435.412	59.408	0
Subsidies				
<i>Totaal structurele subsidies OCW</i>	5.210.998	4.022.768	884.155	304.075
- Regeling specifiek cultuurbeleid	3.779.508	3.779.508	0	0
- Erfgoedwet onderdeel huisvesting	1.013.582	243.260	466.247	304.075
- Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	417.908	0	417.908	0
Totaal structurele subsidies	5.210.998	4.022.768	884.155	304.075
Incidentele publieke subsidies	1.789.846	1.789.846	0	0
Totale subsidies	7.000.844	5.812.614	884.155	304.075
TOTALE BATEN	12.495.664	11.248.026	943.563	304.075
LASTEN				
Personeelslasten	7.192.379	3.883.885	1.294.628	2.013.866
Huisvestingslasten	1.682.752	908.686	302.895	471.171
Afschrijvingen	1.315.434	866.261	0	449.173
Aankopen	59.408	0	59.408	0
Overige lasten	3.810.525	2.057.685	685.895	1.066.947
TOTALE LASTEN	14.060.498	7.716.517	2.342.826	4.001.157
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-1.564.834	3.531.509	-1.399.263	-3.697.082
Saldo rentebaten /-lasten	22.545			22.545
EXPLOITATIERESULTAAT	-1.542.289	3.531.509	-1.399.263	-3.674.537
Toerekening Algemeen beheer		3.376.527	298.010	3.674.537
EXPLOITATIERESULTAAT na toerekening	-1.542.289	154.982	-1.697.273	-

TOELICHTING

ALGEMENE TOELICHTING

Het vestigingsadres van Stichting Joods Museum is Nieuwe Amstelstraat 1, 1011 PL te Amsterdam. De stichting is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41199808.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Groepsverhoudingen

Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Stichting Joods Museum, direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Aan het hoofd van deze groep staat Stichting Joods Museum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen (als gelieerde instellingen) waarover zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Stichting Joods Museum samen met Stichting Hollandsche Schouwburg. Stichting Hollandsche Schouwburg heeft de uitvoering van het door hen vastgesteld beleid, plan en begroting gedelegeerd aan het bestuur van Stichting Joods Museum. Afspraken over het beheer van Stichting Hollandsche Schouwburg zijn nader vormgegeven in een beheerovereenkomst. Het exploitatiebeheer van Stichting Hollandsche Schouwburg maakt onderdeel uit van het beleidsplan en begroting van Stichting Joods Museum. Voorts is met ingang van 15 november 2025 de Raad van Toezicht van Stichting Joods Museum benoemd tot toezichthouder van Stichting Hollandsche Schouwburg. Hierdoor ontstaat er (overheersende) invloed op het financiële en operationele beleid, economische voordelen en de risico's met betrekking tot de (beheer)activiteiten waarbij tevens sprake is van een eenheid van bestuur.

Buiten de consolidatie blijven rechtspersonen die afzonderlijk en gezamenlijk van te verwaarlozen betekenis zijn. Zodoende is Stichting Charlotte Salomons niet in de consolidatie betrokken.

De in de consolidatie begrepen stichtingen zijn:

- Stichting Joods Museum te Amsterdam statutair gevestigd (100%)
- Stichting Hollandsche Schouwburg te Amsterdam statutair gevestigd (100%)

Intercompany-transacties, intercompany-resultaten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering.

TOELICHTING

Verbonden partijen

Als verbonden partij is een natuurlijke persoon of entiteit die verbonden is met de entiteit die haar jaarrekening opstelt (verslaggevende entiteit). Sprake van verbondenheid doordat natuurlijke persoon of entiteit (gezamenlijke) zeggenschap of invloed van betekenis uitoefent, de entiteit en de verslaggevende entiteit tot dezelfde groep behoren of natuurlijke persoon behoort tot de managers op sleutelposities in de (verslaggevende) entiteit.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Stichting Joods Museum zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

De (geconsolideerde) jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Instellingen

Erfgoedwetsubsidie 2021-2024. De volgende wet- en regelgeving en richtlijnen zijn (onder meer) van toepassing op de verantwoording: de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW (met uitzondering van de afdelingen 1 en 11 en met 16) en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, met name RJ 640 (organisaties zonder winststrevens, Wet Normering Topinkomens, Erfgoedwet/Regeling beheer rijkscollectie en subsidiering museale instellingen, Wet op het specifiek cultuurbeleid/Besluit op het specifiek cultuurbeleid/Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de exploitatierekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De vergelijkende cijfers zijn, waar nodig slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast. Deze aanpassing heeft geen gevolgen voor het eigen vermogen of resultaat.

TOELICHTING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen. De afschrijvingen worden op lineaire basis berekend aan de hand van de geschatte economische levensduur van de activa. De op jaarbasis gehanteerde afschrijvingspercentages bedragen:

- Gebouwen: 50 jaar
- Verbouwingen: tussen 5 en 50 jaar
- Machines en installaties: tussen 5 en 30 jaar
- Inventaris, inrichting en automatisering: tussen 3 en 15 jaar
- Museale inventaris: tussen 5 en 10 jaar.

In het jaar van investering wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Over grond wordt niet afgeschreven. Collectieonderdelen worden niet geactiveerd. Aankopen worden rechtstreeks als last verantwoord in de exploitatierekening.

Voorraden

De voorraden van museumshop en museumcafé worden gewaardeerd tegen gemiddelde verkrijgingsprijs of lagere (netto-) opbrengstwaarde. Deze opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

De onderhanden projecten betreffen de werkelijk gemaakte materiële kosten van jaaroverschrijdende tentoonstellingen en projecten. De materiële kosten worden gelijkmatig verdeeld over de looptijd van de tentoonstelling of het project.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, waarbij, indien noodzakelijk, rekening wordt gehouden met een voorziening wegens mogelijke oninbaarheid.

Eigen vermogen

Het gedeelte van het eigen vermogen dat is afgezonderd omdat daaraan door subsidieverstrekkingen een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven, wordt aangemerkt als bestemmingsfonds.

Het eigen vermogen van de stichting wordt onderverdeeld in reserves en fondsen.

Bestemmingsfondsen betreffen middelen die zijn verkregen en zullen worden besteed conform een door derden aangegeven specifieke bestemming. Bestemmingsreserves zijn door het bestuur afgezonderde gelden voor een specifiek doel.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief de balans opgenomen.

TOELICHTING

Voorziening pensioen

De noodzakelijk geachte omvang van de voorziening is gebaseerd op dekking van de kosten in de komende jaren in verband met toezegging (vast) compensatiebedrag (verschil in) pensioenopbouw en is in 2014 gevormd. De voorziening is berekend op nominale waarde. Er zal 5-jaarlijks een nieuwe berekening en herijking van het compensatiebedrag voor reparatie van pensioenopbouw plaatsvinden.

Voorziening uitgestelde beloningen

De voorziening uitgestelde beloningen wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is de rente van 2,8% (2024: 2,5%) als disconteringsvoet gehanteerd.

Voorziening langdurig ziekte

De organisatie draagt het risico van arbeidsongeschiktheid door ziekte voor de eerste twee jaar overeenkomstig de CAO, waar de organisatie niet voor verzekerd is. De noodzakelijk geachte voorziening is gebaseerd op het doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan medewerkers die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening groot onderhoud Cepig

De voorziening groot onderhoud Cepig is gebaseerd op een beheerafpraak om jaarlijks een vast bedrag toe te kennen ter dekking voor het groot onderhoud van de Cepig. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening groot onderhoud gebouwen en installaties

De voorziening gebouwen is getroffen voor het meerjarig onderhoud aan de panden van het museum. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjaren onderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. De voorziening is bepaald aan de hand van de nominale waarde van de uitgaven uit het meerjaren onderhoudsplan.

Langlopende schulden en kortlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de exploitatierekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

TOELICHTING

De pensioenen zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. De door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling. Het Joods Museum heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het fonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. De dekkingsgraad van het fonds bedraagt per 31 december 2025 124,3%.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben, ongeacht of ze tot ontvangsten of uitgaven hebben geleid. Baten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het maken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het exploitatieresultaat wordt bepaald door het verschil tussen baten (publieksinkomsten), subsidies en bijdragen enerzijds, en lasten over het boekjaar anderzijds.

Baten (publieksinkomsten)

Onder baten wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten aan derden onder aftrek van kortingen en dergelijke over de omzet geheven belastingen.

Verkoop van goederen

De opbrengsten uit verkoop van entreebewijzen (kaartverkoop), merchandising (museumshop) en goederen (museumcafé) worden in de exploitatierekening als baten opgenomen indien de prestatie is geleverd, het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en de ontvangst van desbetreffende opbrengst waarschijnlijk is.

Verlenen diensten

De dienstverlening rondom verhuringen, evenementen, rondleidingen en overige dienstverlening worden in de exploitatierekening als baten genomen in het kalenderjaar waarin de dienstverlening heeft plaatsgevonden, zodra het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden ingeschat en de ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

TOELICHTING

Subsidies en bijdragen

Exploitatiesubsidie is een subsidie die wordt verkregen uit hoofde van bestedingen die in het jaar van besteding als kosten worden beschouwd, of subsidies die worden verkregen voor bepaalde gedeelde opbrengsten of voor exploitatietekort in het algemeen. De exploitatiesubsidie wordt opgenomen op het moment dat aan alle voorwaarden is voldaan. Dit houdt in dat de exploitatiesubsidie ten gunste van de exploitatierekening komt in het jaar waarin de daarmee samenhangende bestedingen worden verwerkt of waarin de betreffende opbrengsten zijn gedeeld, dan wel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Projectsubsidies zijn gerelateerd aan activiteiten. Deze subsidies worden toegerekend in het jaar van de gerelateerde (activiteits) kosten. Uitgangspunt is dat subsidies pas verwerkt worden indien er redelijke zekerheid is dat voldaan kan worden aan de (eventuele) voorwaarden aan de betreffende subsidie en dat de subsidies ontvangen worden.

Baten van particulieren uit nalatenschappen worden verwerkt op het moment dat de akte van verdeling, of als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording in het verslagjaar is ontvangen.

Ontvangsten van particulieren voortkomend uit nalatenschap worden als schenking toegekend aan de Stichting Vrienden.

Investeringsubsidies zijn subsidies voor bestedingen die worden toegerekend aan een aantal jaren waarin besteding wordt verantwoord. De ontvangen investeringsubsidies worden gepassiveerd op de balans (langlopende schulden). Uit de op de balans gepassiveerde investeringsubsidie valt jaarlijks een gedeelte ten gunste van het exploitatieresultaat vrij. Deze vrijval is gerelateerd aan de verantwoorde kosten (afschrijvingen) die gerelateerd zijn aan deze investeringsubsidies en is in de exploitatierekening verantwoord onder de baten.

Verdeelsleutel functionele exploitatieoverzicht

De baten en lasten worden zoveel mogelijk aan functies toegeschreven.

Deze verdeling is gemaakt op basis van reële inschatting van bestede tijd.

Alle kosten welke gemaakt worden in verband met tentoonstellingen en projecten worden verantwoord onder publieksactiviteiten.

De beveiligingskosten worden volgens het Handboek verantwoord onder publieksactiviteiten en collectiebeheer.

Toerekening kosten Algemeen Beheer

De toerekening van Algemeen Beheer vindt plaats op basis van het relatieve aandeel per functie in de som van 'de direct toegerekende baten plus lasten. De post 'aankopen' en de subsidie ten behoeve van deze aankopen worden bij deze verdeling uitgesloten vanwege de zeer wisselende omvang van deze functie.

Begroting

De begrotingcijfers 2025 zijn conform de door de Raad van Toezicht vastgestelde begrotingen. De begroting heeft betrekking op Stichting Joods Museum en Stichting Hollandsche Schouwburg.

TOELICHTING

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Gebouwen incl verbouw- ing en grond	Machines en installaties	Inventaris en inrichting	Museale inventaris	Totaal
Stand per 1 januari 2025					
Cumulatieve aanschafwaarde	13.574.864	6.363.574	513.315	6.055.309	26.507.062
Cumulatieve afschrijving	-679.520	-387.690	-231.557	-1.395.003	-2.693.770
Totaal per 1 januari 2025	12.895.344	5.975.884	281.758	4.660.306	23.813.292
Mutaties lopend boekjaar					
Investeringen	14.580	77.360	76.056	20.293	188.289
Afschrijvingen	-305.743	-442.878	-61.283	-505.530	-1.315.434
Desinvesteringen	0	0	0	0	0
Afschrijvingen op desinvesteringen	0	0	0	0	0
Totaal mutaties lopend boekjaar	-291.163	-365.518	14.773	-485.237	-1.127.145
Stand per 31 december 2025					
Cumulatieve aanschafwaarde	13.589.444	6.440.934	589.371	6.075.602	26.695.351
Cumulatieve afschrijving	-985.263	-830.568	-292.840	-1.900.533	-4.009.204
Totaal per 31 december 2025	12.604.181	5.610.366	296.531	4.175.069	22.686.147

De boekwaarde van de onder gebouwen begrepen grond bedraagt € 453.000; hierover wordt niet afgeschreven.

De collectie, die eigendom was van de Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier, is in 2021 overgedragen voor € 1,- aan de Stichting Joods Museum.

VLOTTENDE ACTIVA

2. Voorraden

	2025 €	2024 €
Voorraden shop en cafe	265.593	277.915
Voorraad Museumkaarten en lamsterdam kaarten	8.181	4.608
Onderhanden activiteiten	164.643	294.741
Saldo 31 december	438.417	577.264

In de voorraad shop is een voorziening voor incurante voorraad van € 16.850 opgenomen.

De onderhanden activiteiten betreffen uitgaven ten behoeve van jaaroverschrijdende tentoonstellingen en projecten.

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
3. Vorderingen		
Debiteuren	65.623	55.328
Op gelieerde rechtspersonen	444.285	323.794
Nog te ontvangen omzetbelasting	746.686	242.484
Overlopende activa	<u>1.065.787</u>	<u>2.704.927</u>
Saldo 31 december	<u>2.322.381</u>	<u>3.326.533</u>

Op gelieerde rechtspersonen en verbonden partijen

Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier (verbonden partij)	450.494	319.404
Stichting Charlotte Salomon (gelieerde rechtspersoon)	-12.610	-19.116
Menasseh Ben Israël Instituut (verbonden partij)	<u>6.401</u>	<u>23.506</u>
	<u>444.285</u>	<u>323.794</u>

De rekening-courant met de Stichting Vrienden betreft grotendeels de nog te ontvangen bijdrage t.b.v. tentoonstellingen en projecten.

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
<i>Overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde kosten:	41.446	48.631
Nog te ontvangen posten:		
-bijdragen ten behoeve van NHM	138.843	1.710.807
-bijdragen ten behoeve van tentoonstellingen	331.376	370.212
-bijdragen ten behoeve van projecten	102.608	118.995
-subsidies	125.000	0
-entreegelden	104.139	126.388
-overige kosten	<u>222.375</u>	<u>329.894</u>
	<u>1.065.787</u>	<u>2.704.927</u>

4. Liquide middelen

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

PASSIVA**Eigen vermogen****5. Algemene reserve**

Saldo 1 januari	-371.635	209.560
Resultaatbestemming	<u>63.627</u>	<u>-581.195</u>
Saldo 31 december	<u>-308.008</u>	<u>-371.635</u>

De algemene reserve bedraagt per jaareinde € 308.008 negatief. De continuïteit hangt af van de bereidheid van de Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier om de financiering te continueren c.q. aanvullende middelen ter beschikking te stellen. Er zijn concrete toezeggingen gedaan door voornoemde Stichting ten aanzien van een structurele verhoging van de jaarlijkse bijdrage alsmede voor tijdelijke extra bijdragen. Wij verwachten dat de kasstroom de komende boekjaren zich positief zal ontwikkelen als gevolg van deze extra bijdragen.

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
6 Overige bestemmingsfondsen		
<i>Frederik Polak en Griet Polak-Asscher Fonds</i>		
Saldo 1 januari	109.677	84.677
Resultaatbestemming	<u>0</u>	<u>25.000</u>
Saldo 31 december	<u>109.677</u>	<u>109.677</u>

Het fonds is bestemd voor de verbreding en verdieping van activiteiten van de Hollandsche Schouwburg en het Nationaal Holocaustmuseum.

NHm Bestemmingsfonds

Saldo 1 januari	25.171.873	23.184.049
Resultaatbestemming	<u>-1.605.916</u>	<u>1.987.824</u>
Saldo 31 december	<u>23.565.957</u>	<u>25.171.873</u>

Het fonds is bestemd voor verbouwing, inrichting, ontwikkeling en exploitatie van het permanente Nationaal Holocaustmuseum.

De bestemming van het fonds bestaat uit de volgende elementen:

NHm Bestemmingsfonds

Ten behoeve van dekking afschrijvingskosten NHm	21.633.453	22.830.940
Ten behoeve van exploitatie NHm	<u>1.932.504</u>	<u>2.340.933</u>
Saldo 31 december	<u>23.565.957</u>	<u>25.171.873</u>

Voor verdere toelichting zie het bestuursverslag.

7. Voorzieningen**Voorziening groot onderhoud museum, arsenaal**

Saldo 1 januari	1.330.090	886.141
Dotatie	261.681	443.949
Onttrekkingen	<u>75.450</u>	<u>0</u>
Saldo 31 december	<u>1.516.321</u>	<u>1.330.090</u>

Een (groot) deel van de geplande onderhoudswerkzaamheden voor 2025 is doorgeschoven naar 2026 en 2027; na overleg met de aannemer(s) bleek de eerdere planning onhaalbaar in de tijd.

Voorziening groot onderhoud NHm

Saldo 1 januari	28.705	0
Dotatie	33.522	28.705
Onttrekkingen	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo 31 december	<u>62.227</u>	<u>28.705</u>

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
Pensioenvoorziening		
Saldo 1 januari	0	2.003
Onttrekkingen	<u>0</u>	<u>-2.003</u>
Saldo 31 december	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>
Uitgestelde beloningen		
Saldo 1 januari	45.795	21.487
Dotatie	12.444	28.337
Onttrekkingen	-6.277	-3.945
Vrijval	<u>-4.189</u>	<u>-84</u>
Saldo 31 december	<u><u>47.773</u></u>	<u><u>45.795</u></u>
Groot onderhoud Cepig		
Saldo 1 januari	50.000	40.000
Dotatie	10.000	10.000
Onttrekkingen	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo 31 december	<u><u>60.000</u></u>	<u><u>50.000</u></u>

De voorziening is gebaseerd op een beheerafspraak met CEPIG om jaarlijks een vast bedrag toe te kennen ter dekking voor het groot onderhoud van het synagogencomplex, op de eerste plaats ter vervanging van technische installaties.

De bestedingen van de middelen geschiedt in wederzijds overleg.

Voorzieningen	stand			
	31-12-2025	<1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
Groot onderhoud Museum en arsenaal	1.516.321	496.224	488.060	532.037
Groot onderhoud NHm	62.227	3.066	20.387	38.774
Jubileumvoorziening	47.773	7.085	22.529	18.159
Groot onderhoud Cepig	60.000	10.000	40.000	10.000
	<u><u>1.686.321</u></u>	<u><u>516.375</u></u>	<u><u>570.976</u></u>	<u><u>598.970</u></u>

8. Langlopende schulden***Egalisatierekening Investeringsubsidie***

Saldo 1 januari	0	8.376
Vrijval	<u>0</u>	<u>-8.376</u>
Saldo 31 december	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

Investeringsubsidie OCW

Saldo 1 januari	34.545	43.722
Vrijval	<u>-9.177</u>	<u>-9.177</u>
Saldo 31 december	<u><u>25.368</u></u>	<u><u>34.545</u></u>

Subsidie "Slotaanbeveling Commissie Ekkart"

Hier wordt een bedrag van € 245.000,- als subsidie verantwoord die ontvangen is ten behoeve van slotaanbevelingen.

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
Kortlopende schulden		
9. Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW		
Saldo 1 januari	399.098	0
Subsidie OCW huisvesting (conform beschikking met kenmerk 25111391)	1.412.582	1.412.582
Onttrekking wegens investeringen (onder Investeringsubsidie OCW)	0	0
<u>Onttrekkingen (lasten):</u>		
- Huur	55.400	55.400
- Loonkosten eigen organisatie beheer en onderhoud	252.239	244.906
- Verzekeringen	44.600	40.249
- Afschrijving op investeringen	9.177	9.177
- Kosten dagelijks onderhoud	237.842	269.707
- Kosten klein onderhoud	281.100	317.651
- Voorziening groot onderhoud	261.681	443.949
Overige huisvestingskosten	0	0
Totaal onttrekkingen (lasten)	1.142.039	1.381.039
<u>Toevoegingen (baten):</u>		
- Vrijval Investeringsubsidie OCW	9.177	9.177
- Overige baten	-	-
Totaal toevoegingen	9.177	9.177
Saldo huisvestingssubsidie	678.818	40.720
Besteed aan activiteiten behorende onder functie 'collectie'	0	0
Inzet subsidiemiddelen OCW publieksactiviteiten voor huisvesting	119.280	358.378
Saldo eindbalans (nog te besteden huisvestingssubsidie)	798.098	399.098

Een bedrag van € 399.098 respectievelijk € 399.000 voor de verduurzaming van de panden is onderdeel van de huisvestingssubsidie OCW 2024/2025. In 2024 en 2025 heeft nog geen besteding plaatsgevonden van de (geormerkte) subsidie voor verduurzaming en derhalve als nog te besteden huisvestingssubsidie opgenomen op de balans als verplichting.

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
10. Loonheffingen en pensioenen		
Loonheffingen	165.709	193.790
Pensioenen	154.107	52.427
Saldo 31 december	319.816	246.217
11. Overige schulden		
Opgebouwd vakantiegeld en vakantie-tegoed	369.632	324.567
Overige personeelskosten	5.922	1.518
Diverse kosten	254.604	177.543
Saldo 31 december	630.158	503.628

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
12. Overlopende passiva		
Vooruitontvangen t.b.v. herinrichting van de Portugese Synagoge	119.115	119.115
Vooruitontvangen uitleen gelden	0	35.000
Vooruitontvangen en nog te besteden bijdragen ten behoeve van:		
- Verbouwing kindermuseum	0	12.923
- Diverse educatieve projecten	17.292	98.466
- Overige projecten	<u>107.418</u>	<u>70.852</u>
Saldo 31 december	<u><u>243.825</u></u>	<u><u>336.356</u></u>

Nog te besteden subsidie ten behoeve van de herinrichting van de Portugese Synagoge

In 2012 is een bedrag van € 750.000,- van de VriendenLoterij ontvangen ten behoeve van de herinrichting van de Portugese Synagoge. Eind 2025 was het saldo € 119.115,-

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen.

- Voor de beleidsperiode 2025-2028 is door OCW jaarlijks een subsidie van € 3.627.000 verstrekt voor publieksactiviteiten en andere activiteiten - niet behorende tot het beheer op grond van de Erfgoedwet - . Op grond van de Erfgoedwet is voor 2026 een subsidie van € 1.830.490 toegezegd.
- Volgens overeenkomst heeft de Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier aan de Stichting Joods Museum het onvoorwaardelijke recht verleend om te allen tijde het eigendom van de opstallen, deel uitmakende van het museumcomplex, te verwerven tegen de prijs van fl.1,- (€ 0,45). Op dit moment wordt het pand gehuurd voor een bedrag van € 55.400. De verzekerde waarde bedraagt per 31 december 2025: € 54.340.000.
- De kaders van exploitatie en beheer van de Portugese Synagoge en de Hollandsche Schouwburg zijn vastgelegd in beheersovereenkomsten tussen resp. Cepig en het Joods Museum en de Hollandsche Schouwburg en het Joods Museum. Ten behoeve van de uitvoering van het project NHm, is een addendum bij de bestaande beheersovereenkomst tussen de Hollandsche Schouwburg en het Joods Museum afgesproken. Ten behoeve van de dotatie aan de voorziening groot onderhoud Cepig is er in 2020 tussen Cepig en het Joods Museum een Allonge (II) bij de beheersovereenkomst JHM-Cepig afgesproken.
- Tussen de Gemeente Amsterdam en de Stichting Hollandsche Schouwburg is een huurovereenkomst afgesloten voor de Plantage Middenlaan 27 voor onbepaalde tijd, jaarlijkse huur € 0,45.
- Het pand op de Plantage Middenlaan 24 is op 22 september 2021 door de Stichting Hollandsche Schouwburg aangekocht. De verzekerde waarde bedraagt per 31 december 2025 € 18.527.778.
- Met PCI is op 1 mei 2017 een huurovereenkomst afgesloten en met een looptijd tot 1 mei 2026 voor huur van scan- en kopieerapparatuur, M-Files en services voor een vast maandbedrag van € 3.282 per maand.

TOELICHTING

BATEN

13. Publieksinkomsten

- Kaartverkoop

In 2025 heeft het museum 260.864 bezoeken ontvangen (2024: 308.598). Dit is inclusief het in 2024 geopende Holocaustmuseum en de Hollandsche Schouwburg.

Inkomsten uit entreegelden en stichting museumkaart bedroegen € 2.045.248 (2024: € 2.390.798)

Dit bedrag wordt volgens begroting toegerekend aan publieksactiviteiten.

- Overige Publieksinkomsten

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
Museumshop		
Omzet shop	240.757	307.527
Inkopen shop	<u>-130.831</u>	<u>-167.582</u>
Brutowinst	<u>109.926</u>	<u>139.945</u>
percentage t.o.v. de verkoop	45,66%	45,51%
Museumcafe		
Omzet café	323.815	383.730
Inkopen café	<u>-125.108</u>	<u>-181.302</u>
Brutowinst	<u>198.707</u>	<u>202.428</u>
percentage t.o.v. de verkoop	61,36%	52,75%

14. Overige directe inkomsten

In deze post is opgenomen de opbrengsten van de verhuur van de diverse museumruimten van het Joods Museum, de Portugese Synagoge en de Hollandsche Schouwburg, alsmede de netto-opbrengsten uit evenementen, rondleidingen en verkoop van eigen artikelen.

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
Verhuur	22.676	19.356
Evenementen	38.556	16.762
Rondleidingen	98.227	66.199
Overige inkomsten	<u>37.158</u>	<u>6.067</u>
	<u>196.617</u>	<u>108.384</u>

15. Bijdragen uit private middelen

Private middelen- particulieren incl. vriendenverenigingen

Bijdragen Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier	758.578	1.574.519
Overige bijdragen van particulieren	807.356	306.155
	<u>1.565.934</u>	<u>1.880.674</u>

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
Private middelen- private fondsen		
Stichting Nederlands Auschwitz Comité	259.192	0
Bureau Maror-gelden	152.066	394.116
Stichting Nationaal Fonds voor Vrede	10.000	0
Stichting Levi Lassen	25.000	50.000
Fonds 21	25.000	0
VSB Fonds	97.466	0
Stichting Het Cultuurfonds	117.213	0
Mondriaanfonds	55.000	0
Overige private fondsen	413.586	732.444
	<u><u>1.154.523</u></u>	<u><u>1.176.560</u></u>

16. Structurele subsidies OCW

Vanaf 2017 krijgt het Joods Museum een subsidie culturele basisinfrastructuur (BIS-subsidie) en een subsidie Erfgoedwet (beheersubsidie).

De verdeling van de subsidies over de functies is conform de begroting.

OCW: regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten)

Ten behoeve van de culturele basisinfrastructuur heeft OCW voor de periode 2025-2028 een jaarlijkse instellingssubsidie van € 3.627.000 toegezegd. Dit jaarlijkse bedrag bedraagt na indexatie in 2025: € 3.779.508.

OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting

Voor het jaar 2025 heeft OCW een subsidie van € 1.412.582 toegezegd.

Zie voor bestedingsoverzicht huisvestingssubsidie toelichting 9.

Ten behoeve van huisvestingslasten is in 2025 de volledige subsidie verantwoord met daarnaast extra inzet vanuit BISmiddelen € 119.280 om het tekort te vullen.

De subsidie voor de verduurzaming van de panden is niet uitgegeven en staat op de balans.

OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer

Voor het jaar 2025 heeft OCW een subsidie van € 417.908 toegezegd.

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
17. Incidentele publieke subsidies		
Auswartiges Amt inzake Nationaal Holocaust Museum	0	134.434
Ministerie van Veiligheid en Justitie	125.000	0
Ministerie van VWS	1.566.148	900.000
Bunduskanzleramt, Oostenrijk	0	125.000
Innovation and Networks Executive Agency (NEA)	0	10.670
EU Citizens, Equality, Rights and Valua programme (CERV)	17.707	336.438
Vrijval egalisatierekening	10.023	17.552
Gemeente Amsterdam	0	3.525.057
Subsidie overige rijksoverheid	70.968	70.905
	<u><u>1.789.846</u></u>	<u><u>5.120.056</u></u>

TOELICHTING

LASTEN	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
18. Personeelslasten		
Lonen en salarissen	3.537.222	3.649.750
Sociale lasten	565.160	551.475
Pensioenlasten	379.077	374.673
Overige personeelskosten	<u>2.710.920</u>	<u>2.752.783</u>
Totaal personeelslasten	<u>7.192.379</u>	<u>7.328.681</u>

Het gemiddeld aantal werknemers, uitgedrukt in fulltime equivalent, bedroeg in 2025 56,9 fte's. (2024: 62 fte's). De salarislasten zijn verdeeld naar functie en afdeling.

Onder de overige personeelskosten zijn de kosten opgenomen van inhuur derden, met name op het gebied van beveiliging ad € 1.534.442 (2024: € 1.332.755).

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
19a. Huisvestingslasten onderdeel Erfgoedwet		
Huur	55.400	55.400
Onderhoudskosten gebouwen	58.902	126.053
Onderhoudskosten installaties	222.198	191.598
Voorziening groot onderhoud	261.681	443.949
Energiekosten	98.475	145.776
Schoonmaakkosten	<u>139.367</u>	<u>123.931</u>
Totaal huisvestingslasten onderdeel Erfgoedwet	<u>836.023</u>	<u>1.086.707</u>
19b. Overige huisvestingslasten		
Huur	150.000	150.000
Onderhoudskosten gebouwen	126.183	105.675
Onderhoudskosten installaties	221.541	85.887
Energiekosten	150.718	137.497
Schoonmaakkosten	<u>198.287</u>	<u>176.648</u>
Totaal overige huisvestingslasten	<u>846.729</u>	<u>655.707</u>
Totaal huisvestingslasten	<u>1.682.752</u>	<u>1.742.414</u>

De huisvestingslasten onderdeel Erfgoedwet worden ten laste van "nog te ontvangen huisvestingssubsidie OCW" gebracht. De overige huisvestingslasten vallen onder de BIS. Vanaf 2021 verricht het Joods Museum zelf meer onderhoud aan gebouwen en installaties en is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het groot onderhoud aan het museum en arsenaal.

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
20. Afschrijvingen		
Afschrijvingen op gebouwen en verbouwingen	305.743	240.616
Afschrijvingen op machines en installaties	442.878	332.762
Afschrijvingen op inventaris en inrichting	61.283	52.810
Afschrijvingen op museale inventaris	<u>505.530</u>	<u>384.763</u>
	<u>1.315.434</u>	<u>1.010.951</u>
21. Overige lasten		
Algemene lasten	1.487.428	1.495.333
Museale lasten	699.773	768.954
Lasten ten behoeve van tentoonstellingen en projecten	1.184.908	2.348.764
Doorstorten van legaten, erfenissen en subsidies naar gelieerde stichtingen	<u>438.416</u>	<u>0</u>
Totaal overige lasten	<u>3.810.525</u>	<u>4.613.051</u>

De in het boekjaar ontvangen legaten en erfenissen worden doorgestort naar de Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier, alwaar ze beschikbaar worden gehouden voor latere besteding ten behoeve van de activiteiten van het museum, een en ander afhankelijk van de voorwaarden zoals gesteld bij het toekennen van de legaten/erfenissen.

OVERIGE TOELICHTING**Gebeurtenissen na balansdatum**

Er hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die van invloed zijn op de balans per 31 december 2025.

BALANS per 31 december (na resultaatbestemming)

ACTIVA	Noot	2025	2024
		€	€
Materiële vaste activa	1	542.056	529.352
Totaal vaste activa		542.056	529.352
Voorraden	2	353.493	493.694
Vorderingen	3	2.568.909	1.909.145
Liquide middelen	4	590.428	329.333
Totaal vlottende activa		3.512.830	2.732.172
TOTAAL ACTIVA		4.054.886	3.261.524
PASSIVA		2025	2024
		€	€
Algemene reserve	5	-308.008	-371.635
Overige bestemmingsfondsen	6	109.677	109.677
Totaal eigen vermogen		-198.331	-261.958
Voorziening groot onderhoud en gebouwen	7	1.516.321	1.330.090
Overige voorzieningen		107.773	95.795
Langlopende schulden	8	270.368	279.545
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW	9	798.098	399.098
Schulden aan leveranciers		440.457	364.832
Loonheffingen en pensioenen	10	319.816	246.217
Overige schulden	11	596.704	471.547
Overlopende passiva	12	203.680	336.358
		2.358.755	1.818.052
TOTAAL PASSIVA		4.054.886	3.261.524

CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING

BATEN	Noot	2025	begroting	2024
		€	€	€
Eigen inkomsten				
<i>Publieksinkomsten binnenland</i>	13	1.345.116	1.928.600	1.650.024
Kaartverkoop		1.121.830	1.678.600	1.426.131
Overige publieksinkomsten		223.286	250.000	223.893
<i>Publieksinkomsten buitenland</i>		50	0	10.000
Totaal publieksinkomsten		1.345.166	1.928.600	1.660.024
Overige directe inkomsten	14	96.878	155.420	62.569
Totale directe inkomsten		1.442.044	2.084.020	1.722.593
Indirecte inkomsten		0	0	0
Private middelen - particulieren incl vriendenvereniging		1.552.942	0	1.845.974
Private middelen - private fondsen		619.518	0	434.508
Private middelen - bedrijven		23.815	0	825
Totaal bijdragen uit private middelen	15	2.196.274	726.600	2.281.306
Totaal eigen inkomsten		3.638.318	2.810.620	4.003.899
Subsidies				
<i>Totaal structurele subsidies OCW</i>	16	5.210.998	5.045.091	5.041.529
Regeling specifiek cultuurbeleid		3.779.508	3.727.000	3.627.000
Erfgoedwet onderdeel huisvesting		1.013.582	917.046	1.013.484
Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer		417.908	401.045	401.045
Totaal structurele subsidies		5.210.998	5.045.091	5.041.529
Incidentele publieke subsidies	17	1.807.435	0	426.894
Totale subsidies		7.018.433	5.045.091	5.468.423
TOTALE BATEN		10.656.751	7.855.711	9.472.322
LASTEN				
Personeelslasten	18	4.495.848	5.290.211	4.989.684
Huisvestingslasten	19	1.162.001	887.400	1.397.900
Afschrijvingen	20	117.946	86.000	120.093
Aankopen		59.408	-	90.668
Overige lasten	21	4.759.141	1.592.100	3.433.722
TOTALE LASTEN		10.594.344	7.855.711	10.032.067
		62.407	0	-559.745
Saldo rentebaten /-lasten		1.220	0	3.550
EXPLOITATIERESULTAAT		63.627	0	-556.195
Het resultaat is als volgt bestemd:				
Mutatie algemene reserve		63.627		-581.195
Mutatie Frederik Polak en Griet Polak-Asscher Fonds		0		25.000

FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING

FUNCTIONEEL	Totaal	Publieks-activiteiten	Collectie-beheer	Algemeen beheer
BATEN				
Eigen inkomsten				
<i>Publieksinkomsten binnenland</i>	1.345.116	1.345.116	0	0
- Kaartverkoop	1.121.830	1.121.830	0	0
- Overige publieksinkomsten	223.286	223.286	0	0
<i>Publieksinkomsten buitenland</i>	50	50	0	0
Totaal publieksinkomsten	1.345.166	1.345.166	0	0
Overige directe inkomsten	96.878	96.878	0	0
Totale directe inkomsten	1.442.044	1.442.044	0	0
Indirecte inkomsten	0	0	0	0
- particulieren incl. vriendenvereniging	1.552.942	1.493.534	59.408	0
- private fondsen	619.518	619.518	0	0
- bedrijven	23.815	23.815	0	0
Totaal bijdragen uit private middelen	2.196.274	2.136.866	59.408	0
Toaal eigen inkomsten	3.638.318	3.578.910	59.408	0
Subsidies				
<i>Totaal structurele subsidies OCW</i>	5.210.998	4.022.768	884.155	304.075
- Regeling specifiek cultuurbeleid	3.779.508	3.779.508	0	0
- Erfgoedwet onderdeel huisvesting	1.013.582	243.260	466.247	304.075
- Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	417.908	0	417.908	0
Totaal structurele subsidies	5.210.998	4.022.768	884.155	304.075
Incidentele publieke subsidies	1.807.435	1.807.435	0	0
Totale subsidies	7.018.433	5.830.203	884.155	304.075
TOTALE BATEN	10.656.751	9.409.113	943.563	304.075
LASTEN				
Personeelslasten	4.495.848	2.427.758	809.253	1.258.837
Huisvestingslasten	1.162.001	627.481	209.160	325.360
Afschrijvingen	117.946	77.672	0	40.274
Aankopen	59.408	0	59.408	0
Overige lasten	4.759.141	2.569.936	856.645	1.332.559
TOTALE LASTEN	10.594.344	5.702.847	1.934.466	2.957.030
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	62.407	3.706.266	-990.903	-2.652.955
Saldo rentebaten /-lasten	1.220			1.220
EXPLOITATIERESULTAAT	63.627	3.706.266	-990.903	-2.651.735
Toerekening Algemeen beheer		2.436.676	215.059	2.651.735
EXPLOITATIERESULTAAT na toerekening	63.627	1.269.590	-1.205.962	0

TOELICHTING

ALGEMENE TOELICHTING

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Instellingen

Erfgoedwetsubsidie 2025-2028. De volgende wet- en regelgeving en richtlijnen zijn (onder meer) van toepassing op de verantwoording: de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW (met uitzondering van de afdelingen 1 en 11 en met 16) en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, met name RJ 640 (organisaties zonder winststreven, Wet Normering Topinkomens, Erfgoedwet/Regeling beheer rijkscollectie en subsidiëring museale instellingen, Wet op het specifiek cultuurbeleid/Besluit op het specifiek cultuurbeleid/Regeling op het specifiek cultuurbeleid).

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de op pagina 45 tot en met 50 opgenomen toelichting op de geconsolideerde balans en exploitatierekening.

De begrotingcijfers 2025 zijn conform de door de Raad van Toezicht vastgestelde begroting van Stichting Joods Museum.

TOELICHTING**ACTIVA****VASTE ACTIVA****1. Materiële vaste activa**

	Verbouw- ingen	Inventaris en inrichting	Museale inventaris	Totaal
Stand per 1 januari 2025				
Cumulatieve aanschafwaarde	815.700	458.943	1.057.621	2.332.264
Cumulatieve afschrijving	-484.935	-296.765	-1.021.212	-1.802.912
Totaal stand per 1 januari 2025	330.765	162.178	36.409	529.352
Mutaties lopend boekjaar				
Investeringen	14.580	95.777	20.293	130.650
Afschrijvingen	-48.625	-63.560	-5.761	-117.946
Desinvesteringen	0	0	0	0
Afschrijvingen op desinvesteringen	0	0	0	0
Totaal mutaties lopend boekjaar	-34.045	32.217	14.532	12.704
Stand per 31 december 2025				
Cumulatieve aanschafwaarde	830.280	554.720	1.077.914	2.462.914
Cumulatieve afschrijving	-533.560	-360.325	-1.026.973	-1.920.858
Totaal stand per 31 december 2025	296.720	194.395	50.941	542.056

De collectie, die eigendom was van de Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier, is in 2021 overgedragen voor € 1,- aan de Stichting Joods Museum.

VLOTTENDE ACTIVA**2. Voorraden**

	2025	2024
	€	€
Voorraden shop en cafe	180.670	194.345
Voorraad Museumkaarten en lamsterdam kaarten	8.181	4.608
Onderhanden activiteiten	164.642	294.741
Saldo 31 december	353.493	493.694

In de voorraad shop is een voorziening incurante voorraad van € 16.850 opgenomen.

De onderhanden activiteiten betreffen uitgaven ten behoeve van jaaroverschrijdende tentoonstellingen en projecten.

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
3. Vorderingen		
Debiteuren	32.490	38.003
Op gelieerde rechtspersonen	1.163.974	833.503
Nog te ontvangen omzetbelasting	390.333	89.695
Overlopende activa	<u>982.112</u>	<u>947.944</u>
Saldo 31 december	<u><u>2.568.909</u></u>	<u><u>1.909.145</u></u>

Op gelieerde rechtspersonen en verbonden partijen

Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier (verbonden partij)	465.794	284.703
Stichting Hollandsche Schouwburg (gelieerde rechtspersoon)	704.390	544.410
Stichting Charlotte Salomon (gelieerde rechtspersoon)	-12.610	-19.116
Menasseh ben Israël Instituut (verbonden partij)	<u>6.400</u>	<u>23.506</u>
Saldo 31 december	<u><u>1.163.974</u></u>	<u><u>833.503</u></u>

De rekening-courant met de Stichting Vrienden betreft grotendeels de nog te ontvangen bijdrage t.b.v. tentoonstellingen en projecten.

Overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten:	21.281	48.631
Nog te ontvangen posten:		
-bijdragen ten behoeve van tentoonstellingen	331.376	370.212
-bijdragen ten behoeve van projecten	102.608	118.995
-subsidies	125.000	0
-entreegelden	73.297	82.006
-overige kosten	<u>328.550</u>	<u>328.100</u>
	<u><u>982.112</u></u>	<u><u>947.944</u></u>

4. Liquide middelen

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

PASSIVA**Eigen vermogen****5. Algemene reserve**

Saldo 1 januari	-371.635	209.560
Onttrekking (via resultaatbestemming)	<u>63.627</u>	<u>-581.195</u>
Saldo 31 december	<u><u>-308.008</u></u>	<u><u>-371.635</u></u>

De algemene reserve bedraagt per jaareinde € 308.008 negatief. De continuïteit hangt af van de bereidheid van de Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier om de financiering te continueren c.q. aanvullende middelen ter beschikking te stellen. Er zijn concrete toezeggingen gedaan door voornoemde Stichting ten aanzien van een structurele verhoging van de jaarlijkse bijdrage alsmede voor tijdelijke extra bijdragen. Wij verwachten dat de kasstroom de komende boekjaren zich positief zal ontwikkelen als gevolg van deze extra bijdragen.

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
6. Overige bestemmingsfondsen		
<i>Frederik Polak en Griet Polak-Asscher Fonds</i>		
Saldo 1 januari	109.677	84.677
Resultaatbestemming	<u>0</u>	<u>25.000</u>
Saldo 31 december	<u><u>109.677</u></u>	<u><u>109.677</u></u>

Het fonds is bestemd voor de verbreding en verdieping van activiteiten van de Hollandsche Schouwburg en het Nationaal Holocaustmuseum.

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
7. Voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud museum en arsenaal		
Saldo 1 januari	1.330.090	886.141
Toevoeging	261.681	443.949
Onttrekkingen	<u>75.450</u>	<u>0</u>
Saldo 31 december	<u><u>1.516.321</u></u>	<u><u>1.330.090</u></u>

Een (groot) deel van de geplande onderhoudswerkzaamheden voor 2025 is doorgeschoven naar 2026 en 2027; na overleg met de aannemer(s) bleek de eerdere planning onhaalbaar in de tijd.

Pensioenvoorziening

Saldo 1 januari	0	2.003
Onttrekkingen	<u>0</u>	<u>-2.003</u>
Saldo 31 december	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

Uitgestelde beloningen

Saldo 1 januari	45.795	21.487
Toevoeging	12.444	28.337
Onttrekkingen	-6.277	-3.945
Vrijval	<u>-4.189</u>	<u>-84</u>
Saldo 31 december	<u><u>47.773</u></u>	<u><u>45.795</u></u>

Groot onderhoud Cepig

Saldo 1 januari	50.000	40.000
Toevoeging	<u>10.000</u>	<u>10.000</u>
Saldo 31 december	<u><u>60.000</u></u>	<u><u>50.000</u></u>

De voorziening is gebaseerd op een beheerafpraak met CEPIG om jaarlijks een vast bedrag toe te kennen ter dekking voor het groot onderhoud van het synagogengebied, op de eerste plaats ter vervanging van technische installaties.

De bestedingen van de middelen geschiedt in wederzijds overleg.

TOELICHTING

Vorzieningen	stand			
	31-12-2025	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
Groot onderhoud museum en arsenaal	1.516.321	496.224	488.060	532.037
Jubileumvoorziening	47.773	7.085	22.529	18.159
Groot onderhoud Cepig	60.000	10.000	40.000	10.000
	<u>1.624.094</u>	<u>513.309</u>	<u>550.589</u>	<u>560.196</u>

8. Langlopende schulden	2025	2024
<i>Egalisatierekening Investeringsubsidie</i>	€	€
Saldo 1 januari	0	8.376
Vrijval	0	-8.376
Saldo 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>

<i>Investeringsubsidie OCW</i>		
Saldo 1 januari	34.545	43.722
Vrijval	-9.177	-9.177
Saldo 31 december	<u>25.368</u>	<u>34.545</u>

Subsidie "Slotaanbeveling Commissie Ekkart "

Hier wordt een bedrag van € 245.000,- als subsidie verantwoord die ontvangen is ten behoeve van slotaanbevelingen.

TOELICHTING**Kortlopende schulden****9. Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW**

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
Saldo 1 januari	399.098	0
Subsidie OCW huisvesting	1.412.582	1.412.582
Onttrekking wegens investeringen (onder Investeringsubsidie OCW)	0	0
Onttrekkingen (lasten):		
- Huur	55.400	55.400
- Loonkosten eigen organisatie beheer en onderhoud	252.239	244.906
- Verzekeringen	44.600	40.249
- Afschrijving op investeringen	9.177	9.177
- Kosten dagelijks onderhoud	237.842	269.707
- Kosten klein onderhoud	281.100	317.651
- Voorziening groot onderhoud	261.681	443.949
Overige huisvestingskosten	0	0
Totaal onttrekkingen (lasten)	1.142.039	1.381.039
Toevoegingen (baten):		
- Vrijval Investeringsubsidie OCW	9.177	9.177
- Overige baten	-	-
Totaal toevoegingen	9.177	9.177
Saldo huisvestingssubsidie	678.818	40.720
Besteed aan activiteiten behorende onder functie 'collectie'	0	0
Inzet subsidiemiddelen OCW publieksactiviteiten voor huisvesting	119.280	358.378
Saldo eindbalans (nog te besteden huisvestingssubsidie)	798.098	399.098

Een bedrag van € 399.098 respectievelijk € 399.000 voor de verduurzaming van de panden is onderdeel van de huisvestingssubsidie OCW 2024/2025. In 2024 en 2025 heeft nog geen besteding plaatsgevonden van de (geormerkte) subsidie voor verduurzaming en derhalve als nog te besteden huisvestingssubsidie opgenomen op de balans als verplichting.

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
10. Loonheffingen en pensioenen		
Loonheffingen	165.709	193.790
Pensioenen	154.107	52.427
Saldo 31 december	319.816	246.217
11. Overige schulden		
Opgebouwd vakantiegeld en vakantie-tegoed	369.632	324.567
Overige personeelskosten	5.922	1.518
Diverse kosten	221.150	145.462
Saldo 31 december	596.704	471.547

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
12. Overlopende passiva		
Vooruitontvangen t.b.v. herinrichting van de Portugese Synagoge	119.115	119.115
Vooruitontvangen uitleen gelden	0	35.000
Vooruitontvangen en nog te besteden bijdragen ten behoeve van:		
- Verbouwing kindermuseum	0	12.923
- Diverse educatieve projecten	17.292	98.466
- Overige projecten	67.273	70.854
	<u> </u>	<u> </u>
Saldo 31 december	<u>203.680</u>	<u>336.358</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen.

- Voor de beleidsperiode 2025-2028 is door OCW jaarlijks een subsidie van € 3.627.000 verstrekt voor publieksactiviteiten en andere activiteiten - niet behorende tot het beheer op grond van de Erfgoedwet - . Op grond van de Erfgoedwet is voor 2026 een subsidie van € 1.830.490 toegezegd.
- Volgens overeenkomst heeft de Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier aan de Stichting Joods Museum het onvoorwaardelijke recht verleend om te allen tijde het eigendom van de opstallen, deel uitmakende van het museumcomplex, te verwerven tegen de prijs van fl.1,- (€ 0,45). Op dit moment wordt het pand gehuurd voor een bedrag van € 55.400. De verzekerde waarde bedraagt per 31 december 2025: € 54.340.000.
- De kaders van exploitatie en beheer van de Portugese Synagoge en de Hollandsche Schouwburg zijn vastgelegd in beheersovereenkomsten tussen resp. Cepig en het Joods Museum en de Hollandsche Schouwburg en het Joods Museum. Ten behoeve van de uitvoering van het project NHm, is een addendum bij de bestaande beheersovereenkomst tussen de Hollandsche Schouwburg en het Joods Museum afgesproken. Ten behoeve van de dotatie aan de voorziening groot onderhoud Cepig is er in 2020 tussen Cepig en het Joods Museum een Allonge (II) bij de beheersovereenkomst JHM-Cepig afgesproken.
- Met PCI is op 1 mei 2017 een huurovereenkomst afgesloten en met een looptijd tot 1 mei 2026 voor huur van scan- en kopieerapparatuur, M-Files en services voor een vast maandbedrag van € 3.282 per maand.

TOELICHTING

BATEN

13. Publieksinkomsten

- Kaartverkoop

In 2025 heeft het museum 127.737 bezoeken ontvangen (2024: 158.708).

Inkomsten uit entreegelden en stichting museumkaart bedroegen € 1.121.830 (2024: €1.426.131)

Dit bedrag wordt volgens begroting toegerekend aan publieksactiviteiten.

- Overige Publieksinkomsten

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
Museumshop		
Omzet shop	201.355	247.981
Inkopen shop	<u>-108.907</u>	<u>-133.006</u>
Brutowinst	<u>92.448</u>	<u>114.975</u>
percentage t.o.v. de verkoop	45,91%	46,36%
Museumcafe		
Omzet café	215.535	220.795
Inkopen café	<u>-84.697</u>	<u>-111.877</u>
Brutowinst	<u>130.838</u>	<u>108.918</u>
percentage t.o.v. de verkoop	60,70%	49,33%

14. Overige directe inkomsten

In deze post is opgenomen de opbrengsten van de verhuur van de diverse museumruimten van het Joods Museum en de Portugese Synagoge alsmede de netto-opbrengsten uit evenementen, rondleidingen en verkoop van eigen artikelen.

Verhuur	4.846	3.493
Evenementen	40.164	16.487
Rondleidingen	36.610	36.630
Overige inkomsten	<u>15.258</u>	<u>5.959</u>
	<u>96.878</u>	<u>62.569</u>

15. Bijdragen uit private middelen

Private middelen- particulieren incl. vriendenverenigingen

Bijdragen Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier	758.578	1.539.819
Overige bijdragen van particulieren	794.364	306.155
	<u>1.552.942</u>	<u>1.845.974</u>

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
Private middelen - private fondsen		
Bureau Maror-gelden	152.066	150.901
Stichting Nationaal Fonds voor Vrede	10.000	0
Stichting Levi Lassen	25.000	50.000
Fonds 21	25.000	0
VSB Fonds	97.466	0
Stichting Het Cultuurfonds	117.213	0
Mondriaanfonds	55.000	0
Overige private fondsen	137.773	233.607
	<u>619.518</u>	<u>434.508</u>

16. Structurele subsidies OCW

Vanaf 2017 krijgt het Joods Museum een subsidie culturele basisinfrastructuur (BIS-subsidie) en een subsidie Erfgoedwet (beheersubsidie).

De verdeling van de subsidies over de functies is conform de begroting.

OCW: regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten)

Ten behoeve van de culturele basisinfrastructuur heeft OCW voor de periode 2025-2028 een jaarlijkse instellingssubsidie van € 3.627.000 toegezegd. Dit jaarlijkse bedrag bedraagt na indexatie in 2025: € 3.779.508.

OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting

Voor het jaar 2025 heeft OCW een subsidie van € 1.412.582 toegezegd.

Zie voor bestedingsoverzicht huisvestingssubsidie toelichting 9.

Ten behoeve van huisvestingslasten is in 2025 de volledige subsidie verantwoord met daarnaast extra inzet vanuit BISmiddelen € 119.280 om het tekort te vullen.

De subsidie voor de verduurzaming van de panden is niet uitgegeven en staat op de balans.

OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer

Voor het jaar 2025 heeft OCW een subsidie van € 417.908 toegezegd.

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
17. Incidentele publieke subsidies		
VWS subsidie tbv NHM	1.566.148	0
Min Justitie & Veiligheid tbv beveiliging Joodse Instellingen	125.000	0
EU Citizens, Equality, Rights and Valua programme (CERV)	17.707	336.438
Vrijval egalisatierekening	10.023	17.552
Subsidie overige rijksoverheid	88.557	72.904
	<u>1.807.435</u>	<u>426.894</u>

De in 2025 ontvangen VWS subsidie ten behoeve van het Nationaal Holocaustmuseum ad € 1.566.148 dient ter dekking van de exploitatiekosten van het NHM. De subsidie is door Stichting Joods Museum volledig toegekend aan de Stichting Hollandsche Schouwburg. Stichting Joods Museum heeft een gelijk bedrag derhalve verantwoord onder de overige lasten (zie toelichting 21, Doorstorten van legaten, erfenissen en subsidies naar gelieerde stichtingen).

TOELICHTING

LASTEN	2025	2024
	€	€
18. Personeelslasten		
Lonen en salarissen	2.350.295	2.703.895
Sociale lasten	565.160	551.475
Pensioenlasten	379.077	374.673
Overige personeelskosten	<u>1.201.316</u>	<u>1.359.641</u>
Totaal personeelslasten	<u>4.495.848</u>	<u>4.989.684</u>

Op de lonen en salarissen is voor een bedrag van € 1.187.000 aan lonen en salarissen in mindering gebracht (2024: € 787.000). Deze kosten zijn toegerekend aan de lasten ten behoeve van het NHM, tentoonstellingen/ projecten en gelieerde stichtingen.

Het gemiddeld aantal werknemers, uitgedrukt in fulltime equivalent, bedroeg in 2025 56,9 fte's. (2024: 62 fte's). De salarislasten zijn verdeeld naar functie en afdeling.

Onder de overige personeelskosten zijn de kosten opgenomen van inhuur derden, met name op het gebied van beveiliging ad € 573.252 (2024: € 485.975).

Voor de bezoldiging van de directie verwijzen wij naar de WNT verantwoording op pagina 75.

	2025	2024
	€	€
19a. Huisvestingslasten onderdeel Erfgoedwet		
Huur	55.400	55.400
Onderhoudskosten gebouwen	58.902	126.053
Onderhoudskosten installaties	222.198	191.598
Voorziening groot onderhoud	261.681	443.949
Energiekosten	98.475	145.776
Schoonmaakkosten	<u>139.367</u>	<u>123.931</u>
Totaal huisvestingslasten onderdeel Erfgoedwet	<u>836.023</u>	<u>1.086.707</u>
19b. Overige huisvestingslasten		
Huur	150.000	150.000
Onderhoudskosten gebouwen	18.337	49.962
Onderhoudskosten installaties	43.366	10.643
Voorziening groot onderhoud	10.000	10.000
Energiekosten	71.452	57.392
Schoonmaakkosten	<u>32.823</u>	<u>33.196</u>
Totaal overige huisvestingslasten	<u>325.978</u>	<u>311.193</u>
Totaal huisvestingslasten	<u>1.162.001</u>	<u>1.397.900</u>

De overige huisvestingslasten vallen onder de BIS. Vanaf 2021 verricht het Joods Museum zelf meer onderhoud aan gebouwen en installaties en is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het groot onderhoud aan het museum en arsenaal.

TOELICHTING

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
	€	€
20. Afschrijvingen		
Afschrijvingen op gebouwen en verbouwingen	48.625	46.031
Afschrijvingen op inventaris en inrichting	63.560	63.090
Afschrijvingen op museale inventaris	5.761	10.972
	<u>117.946</u>	<u>120.093</u>
21. Overige lasten		
Algemene lasten	1.377.922	1.368.077
Museale lasten	445.876	496.001
Lasten ten behoeve van tentoonstellingen en projecten	980.783	1.569.644
Doorstorten van legaten, erfenissen en subsidies naar gelieerde stichtingen	1.954.560	0
	<u>4.759.141</u>	<u>3.433.722</u>

De in het boekjaar ontvangen legaten en erfenissen worden doorgestort naar de Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier, alwaar ze beschikbaar worden gehouden voor latere besteding ten behoeve van de activiteiten van het museum, een en ander afhankelijk van de voorwaarden zoals gesteld bij het toekennen van de legaten/erfenissen.

Daarnaast wordt de ontvangen subsidie van het ministerie van VWS doorgestort naar de Stichting Hollandsche Schouwburg.

OVERIGE TOELICHTING

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn ons geen gebeurtenissen bekend die effect hebben op de situatie per balansdatum.

Voor een inhoudelijk verslag met betrekking tot de publieksactiviteiten en tentoonstellingen verwijzen wij naar het bestuursverslag 2025.

WNT-verantwoording 2025

De WNT is van toepassing op de Stichting Joods Museum. Het voor de Stichting Joods Museum toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

Leidinggevenden met dienstbetrekking:	Liesbeth Bijvoet	Emile Schrijver
	zakelijk directeur	algemeen directeur
functie	1-1 tm 31-12	1-1 tm 31-12
aanvang en einde functievervulling in 2025		
omvang dienstverband	1,0	1,0
dienstbetrekking	ja	ja
	€	€
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	139.018	152.218
Beloningen betaalbaar op termijn	17.631	17.631
Totaal bezoldiging	156.649	169.849
individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
onverschuldigd betaald	0	0
totale bezoldiging	156.649	169.849
reden voor overschrijding	n.v.t	n.v.t

WNT-verantwoording 2024

De WNT is van toepassing op de Stichting Joods Museum. Het voor de Stichting Joods Museum toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 223.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

Leidinggevenden met dienstbetrekking:	Liesbeth Bijvoet	Emile Schrijver
	zakelijk directeur	algemeen directeur
functie	1-1 tm 31-12	1-1 tm 31-12
aanvang en einde functievervulling in 2024		
omvang dienstverband	1,0	1,0
dienstbetrekking	ja	ja
	€	€
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	136.689	146.236
Beloningen betaalbaar op termijn	16.671	16.671
Totaal bezoldiging	153.360	162.907
individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
onverschuldigd betaald	0	0
totale bezoldiging	153.360	162.907
reden voor overschrijding	n.v.t	n.v.t

TOELICHTING**Raad van Toezicht Joods Museum**

Jeroen Davidson	voorzitter	
Robert Aronson	lid	
Shulamith van der Hart	lid	
Henny Troostwijk	lid	
Sacha Joseph - Jowell	lid	uitgetreden 01-02-2025
Freddy Hollander	lid	uitgetreden 05-11-2025
Barbara Coronel	lid	toegeleden 22-04-2025
Marcel Levi	lid	toegeleden 22-04-2025

De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd.

De jaarrekening is opgesteld door het bestuur en door de Raad van Toezicht vastgesteld.

Amsterdam, 15 april 2026

Bestuur:

de heer E.G.L. Schrijver
Voorzitter

Mevrouw E.L.M. Bijvoet
Penningmeester/secretaris

Raad van Toezicht:

De heer J.L. Davidson
Voorzitter

de heer R.D. Aronson
Lid

Mevrouw S. van der Hart
Lid

Mevrouw H. Troostwijk
Lid

Mevrouw B. Coronel
Lid

De heer M.M. Levi
Lid

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting Joods Museum.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting Joods Museum te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Joods Museum op 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2025-2028;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2025 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028.

Wamberg Offices
Wamberg 37
1083 CW Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam
Telefoon 020 571 23 45

E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2025;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige exploitatierekening over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Joods Museum zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- verslag raad van toezicht;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2025-2028 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2025-2028.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2025-2028. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de groepscontrole (controle van de jaarrekening) om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsonderdelen binnen de groep als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de groepscontrole zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 23 april 2026

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
A.P. Buteijn RA en R.W.J. Bruinooge RA